

Υπόθεση C-283/24 [Barouk ']

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

23 Απριλίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας (Κύπρος)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

29 Μαρτίου 2024

Προσφεύγων:

B. F.

Καθής:

Κυπριακή Δημοκρατία μέσω προϊσταμένου της Υπηρεσίας Ασύλου

Η εγγραφή στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου φέρει τον αριθμό ..... 1289721 .....
Λουξεμβούργο, 23. 04. 2024 Κατ' εντολή, Του Γραμματέα
Τηλεαντίγραφο/E-mail: ..... Leticia Carrasco Marco
Κατετέθηκε στις: 23/04/2024 Υπάλληλος διοικήσεως

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

[OMISSIS] 29 Μαρτίου, 2024

[OMISSIS] [όνομα δικαστή]

[OMISSIS] Μεταξύ

B. F.

Αιτητής

και

Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Ασύλου

Καθ' ων η αίτηση

.....

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Ο Αιτητής εμφανίζεται αυτοπροσώπως

[OMISSIS] [όνομα νομικού εκπροσώπου της καθής][OMISSIS] [όνομα μεταφραστή]

**Ενδιάμεση Απόφαση για Προδικαστική Παραπομπή στο Δικαστήριο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης**

[OMISSIS] Ο Αιτητής με την παρούσα προσφυγή στρέφεται κατά της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 7.2.2022, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του για διεθνή προστασία και ταυτόχρονα κατά της απόφασης επιστροφής που εκδόθηκε στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας, η οποία ωστόσο αναστέλλεται μέχρι την εκδίκαση της παρούσας προσφυγής από το παρόν Δικαστήριο.

A. Ιστορικό διαδικασίας

- 1 Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν ως ακολούθως: Ο Αιτητής κατάγεται από το Λίβανο και είναι κάτοχος διαβατηρίου της χώρας καταγωγής του. Στις 4.9.2018, υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας, αφού προηγουμένως εισήλθε στην Κυπριακή Δημοκρατία παράνομα, μέσω των μη ελεγχόμενων από την Κυβέρνηση περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στις 5.8.2020, στις 26.8.2020 και στις 9.9.2020, πραγματοποιήθηκαν διαδοχικές συνεντεύξεις του Αιτητή από λειτουργό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO, και πλέον Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, EUAA) με τη συνδρομή διερμηνέα. Στις 25.1.2022, υποβλήθηκε από λειτουργό σχετική Έκθεση/Εισήγηση προς τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Ασύλου (στο εξής: ο Προϊστάμενος) για απόρριψη της αίτησης ασύλου του Αιτητή. Η εισήγηση για απόρριψη της αίτησης ασύλου του Αιτητή εγκρίθηκε από τον Προϊστάμενο στις 7.2.2022. Η εν λόγω απορριπτική απόφαση κοινοποιήθηκε στον Αιτητή στις 31.3.2022. Στις 12.4.2022, ο Αιτητής καταχώρισε ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (στο εξής: ΔΔΔΠ) προσφυγή κατά της απορριπτικής απόφασης του Προϊσταμένου, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής. Προηγουμένως, στις 11.4.2022, ο Αιτητής καταχώρισε αίτηση νομικής αρωγής, η οποία απορρίφθηκε στις 7.12.2022.
- 2 Στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας, ο Αιτητής εμφανίζεται αυτοπροσώπως και χωρίς τη συνδρομή συνηγόρου.
- 3 [OMISSIS] [διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου]
- 4 Στις 16.10.2023, το ΔΔΔΠ κάλεσε τους διαδίκους να διατυπώσουν απόψεις αναφορικά με την πρόθεσή του να εκδώσει διαταγή για προδικαστική παραπομπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: το ΔΕΕ).
- 5 Στις 27.10.2023, οι Καθ' ων η αίτηση κατέγραψαν τις απόψεις τους αναφορικά με την πρόθεση του ΔΔΔΠ για έκδοση διαταγής προδικαστικής παραπομπής.

Εισηγούνται ότι εν προκειμένω δε συντρέχει λόγος προδικαστικής παραπομπής λόγω της σαφούς ερμηνείας των κρίσιμων διατάξεων του ενωσιακού δικαίου και ότι, σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι λανθασμένως δεν παραπέμφθηκε ο Αιτητής σε ιατρική εξέταση, δύναται να προχωρήσει σε ακύρωση της επίδικης απόφασης. Ο Αιτητής επέλεξε να μην προχωρήσει στην καταχώριση οποιουδήποτε εγγράφου με τις απόψεις του.

B. Το νομικό πλαίσιο

Το Δίκαιο της Ένωσης

Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ο Χάρτης)

Το Άρθρο 18 του Χάρτη, προβλέποντας περί του δικαιώματος ασύλου, ορίζει τα εξής:

«Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων και σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής οριζόμενες ως «οι Συνθήκες»)».

Το Άρθρο 47 του Χάρτη θεσπίζει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου ορίζοντας ότι:

«Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.

Σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, παρέχεται δικαστική αρωγή, εφόσον η αρωγή αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη.»

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: η ΣΕΕ)

Το Άρθρο 4, παράγραφος 3 της ΣΕΕ προβλέπει σχετικά με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών αυτής ότι:

«3. Σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η Ένωση και τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τα εκ των Συνθηκών καθήκοντα βάσει αμοιβαίου σεβασμού και αμοιβαίας συνεργασίας.»

Το Άρθρο 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', της ΣΕΕ προβλέπει ότι:

«3. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται σύμφωνα με τις Συνθήκες:

[...]

β) προδικαστικώς, κατόπιν αιτήματος εθνικών δικαστηρίων, επί της ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης ή επί του κύρους πράξεων που εκδόθηκαν από τα θεσμικά όργανα,

[...]»

Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: η ΣΛΕΕ)

Το Άρθρο 78 της ΣΛΕΕ θεσπίζει την κοινή πολιτική της Ένωσης στους τομείς του ασύλου.

Το Άρθρο 267 της ΣΛΕΕ ορίζει τα εξής:

«Άρθρο 267

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις:

α) επί της ερμηνείας των Συνθηκών,

β) επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.

Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.»

Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (στο εξής: η Οδηγία 2013/32/ΕΕ)

Το άρθρο 46 παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:

i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας,

ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2,

iii) που λαμβάνονται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1,

iv) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 39·

β) άρνηση να αρχίσει εκ νέου η εξέταση της αίτησης η οποία σταμάτησε σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28·

γ) απόφαση ανάκλησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 45.

[...].

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.»

Το Άρθρο 18 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα εξής σχετικά με τη διενέργεια ιατρικής εξέτασης των αιτητών:

«1. Όταν η αποφαινόμενη αρχή το θεωρεί σκόπιμο για την αξιολόγηση, αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ και με την επιφύλαξη της συγκατάθεσης του αιτούντος, τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του αιτούντος, μεριμνούν για την ιατρική εξέταση του αιτούντος όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο αιτών μεριμνά για την ιατρική εξέταση.

Οι ιατρικές εξετάσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο διενεργούνται από κατάλληλα εκπαιδευμένους επαγγελματίες του τομέα της υγείας και τα αποτελέσματά τους υποβάλλονται στην αποφαινόμενη αρχή το ταχύτερο δυνατό. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας που μπορούν να διενεργούν αυτές τις ιατρικές εξετάσεις. Η άρνηση αιτούντος να

υποβληθεί σε αυτή την ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει την αποφαινόμενη αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας.

Τα έξοδα των ιατρικών εξετάσεων που διενεργούνται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο καλύπτονται από δημόσια κονδύλια.

2. Όταν δεν διενεργείται ιατρική εξέταση σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη ενημερώνουν τους αιτούντες ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για την ιατρική εξέταση όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστησαν κατά το παρελθόν.

3. Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων για τις οποίες γίνεται λόγος στις παραγράφους 1 και 2 εκτιμώνται από την αποφαινόμενη αρχή μαζί με τα λοιπά στοιχεία της αίτησης.».

Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (στο εξής: Οδηγία 2011/95/ΕΕ)

Το Άρθρο 4 παράγραφος 1, της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ προβλέπει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να κρίνουν ότι εναπόκειται στον αιτούντα να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Αποτελεί καθήκον των κρατών μελών να αξιολογούν, σε συνεργασία με τον αιτούντα, τα συναφή στοιχεία της αίτησής του.».

Το Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της ίδιας οδηγίας προβλέπει σχετικά με την αξιολόγηση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας ότι:

«3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας θα πρέπει να γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και να περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση:

[...]

γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ούτως ώστε να εκτιμηθεί εάν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη.».

Εθνικό Δίκαιο

Οι περί Δικαστηρίων Νόμοι του 1960 έως (Αρ. 2) του 2023

Το άρθρο 34Α των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 έως (Αρ. 2) του 2023 προβλέπει τα εξής σχετικά με την προδικαστική παραπομπή στο ΔΕΕ:

«Προδικαστική παραπομπή στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφορικά με πράξεις που προβλέπονται στο Άρθρο 35(1) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

34Α.-(1) Με την επιφύλαξη των διατάξεων των εδαφίων (2), (3) και (4), δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει ζήτημα, το οποίο αφορά στο κύρος και την ερμηνεία των αποφάσεων-πλαίσιο και των αποφάσεων που εκδίδονται βάσει του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ή στην ερμηνεία των συμβάσεων που καταρτίζονται με βάση τον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ή στο κύρος και την ερμηνεία των μέτρων εφαρμογής τους, δύναται, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για να αποφανθεί επ' αυτού.

(2) Σε περίπτωση που ζήτημα, το οποίο αναφέρεται στο εδάφιο (1), ανακύψει ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου στις περιπτώσεις που οι αποφάσεις του εν λόγω δικαστηρίου δεν υπόκεινται σε έφεση, αν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, το Ανώτατο Δικαστήριο παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

(3) Σε περίπτωση κατά την οποία προβλεπόμενο από τις διατάξεις του εδαφίου (1) ζήτημα ανακύψει ενώπιον του Εφετείου, εφόσον τούτο κρίνει ότι η απόφαση επί του εν λόγω ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της υπό του ιδίου απόφασης, παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(4) Σε περίπτωση κατά την οποία προβλεπόμενο από τις διατάξεις του εδαφίου (1) ζήτημα ανακύψει ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, εφόσον τούτο κρίνει ότι η απόφαση επί του εν λόγω ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της υπό του ιδίου απόφασης, παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Νοείται ότι, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο δύναται να εκδίδει Διαδικαστικό Κανονισμό για τη ρύθμιση της υπό του ιδίου παραπομπής τοιούτου ζητήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

Ο περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικός Κανονισμός (1/2008) (στο εξής: ο περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικός Κανονισμός)

Ο Κανονισμός 3 του περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικού Κανονισμού ορίζει τα εξής:

«3. Έκδοση διαταγής.

(α) Το δικαστήριο δύναται να εκδώσει σ' οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας διαταγή -

(i) Κατόπιν αίτησης διάδικου. ή

(ii) αυτεπάγγελτα, αφού ακούσει και τις απόψεις των μερών.

(β) Η διαταγή εκθέτει σε παράρτημα την παράκληση προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για έκδοση προδικαστικής απόφασης. Η παράκληση εξειδικεύει το ερώτημα και περιλαμβάνει -

(i) Το πλήρες όνομα του αναφέροντος δικαστηρίου,

(ii) τα στοιχεία των διαδίκων,

(iii) σύνοψη της φύσεως και του ιστορικού της διαδικασίας, περιλαμβανομένων των σημαντικών γεγονότων και κατά πόσο αυτά είναι αποδεδειγμένα ή παραδεκτά ή υποτιθέμενα,

(iv) τους σχετικούς κανόνες του εθνικού δικαίου,

(v) σύνοψη των σχετικών θέσεων των διαδίκων,

(vi) τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού δικαίου των οποίων ζητείται η ερμηνεία, και

(vii) επεξήγηση του λόγου για τον οποίο ζητείται προδικαστική απόφαση από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.».

Ο Κανονισμός 5 του ίδιου Κανονισμού περί της αναστολής της διαδικασίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Αναστολή διαδικασίας

5. Αναστολή διαδικασίας

Στις περιπτώσεις όπου εκδίδεται διαταγή, εκτός αν το δικαστήριο ήθελε διατάξει διαφορετικά, η διαδικασία αναστέλλεται μέχρις ότου το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εκδώσει προκαταρκτική απόφαση επί του ερωτήματος το οποίο έχει παραπεμφθεί ενώπιόν του.».

Οι περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμοι του 2018 έως (Αρ. 2) του 2023 (στο εξής: ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμος)

Το άρθρο 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου καθορίζει τη δικαιοδοσία του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας ως εξής:

«Δικαιοδοσία Δικαστηρίου

11. (1) Κάθε δικαστής του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας ασκεί τις εξουσίες που ανατίθενται στο Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας από τα Σύνταγμα, τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και οποιουδήποτε άλλου εκάστοτε σε ισχύ νόμου.

(2) Το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας αποφασίζει επί πάσης προσφυγής η οποία υποβάλλεται δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος κατά απόφασης ή πράξης εκδιδόμενης δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου ή κατά παράλειψης οφειλόμενης ενέργειας δυνάμει του περί Προσφύγων Νόμου.

(3) Για σκοπούς ενάσκησης της δικαιοδοσίας του επί προσφυγής κατά απόφασης ή πράξης που αναφέρεται στο εδάφιο (4), το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας-

(α) Προβαίνει σε έλεγχο της νομιμότητας και ορθότητας αυτής, εξετάζοντας πλήρως και από τούδε και στο εξής

(i) τα γεγονότα και τα νομικά ζητήματα που τη διέπουν, και

(ii) την ανάγκη χορήγησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Προσφύγων Νόμου, σε περίπτωση που προσβάλλεται απόφαση η οποία συνεπάγεται τη μη χορήγηση τέτοιας προστασίας ή την ανάκληση ή παύση τέτοιας προστασίας ή τη χορήγηση καθεστώτος συμπληρωματικής προστασίας αντί του καθεστώτος πρόσφυγα, και

(β) επικυρώνει εν όλω ή εν μέρει την απόφαση ή πράξη, ή ακυρώνει και τροποποιεί εν όλω ή εν μέρει αυτήν:

Νοείται ότι η προαναφερόμενη δικαιοδοσία αναφορικά με απόφαση ή πράξη που αναφέρεται στο εδάφιο (4) δύναται να ασκηθεί, μόνο αν τέτοια απόφαση ή πράξη εκδόθηκε

(α) Κατόπιν αίτησης η οποία υποβάλλεται στην αρμόδιο διοικητική αρχή μετά την 20ή Ιουλίου 2015, ή

(β) με πρωτοβουλία της αρμόδιας διοικητικής αρχής η οποία αναλαμβάνεται μετά την 20ή Ιουλίου 2015.».

Οι περί Προσφύγων Νόμοι του 2000 έως 2023 (στο εξής: ο περί Προσφύγων Νόμος)

Ο περί Προσφύγων Νόμος, θεσπίζει το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο εξέτασης αιτήσεων ασύλου. Τα άρθρα 3 και 19 αυτού καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο προσφυγικό καθεστώς και στο καθεστώς επικουρικής προστασίας (συμπληρωματικής προστασίας κατά την ορολογία του εθνικού δικαίου), αντίστοιχα.

Το άρθρο 15 του περί Προσφύγων Νόμου προβλέπει τα εξής:

«Ιατρική και ψυχολογική εξέταση αιτητή

15.-(1) Όταν ο αρμόδιος λειτουργός κρίνει σκόπιμο για την αξιολόγηση της αίτησης σύμφωνα με την παράγραφο (α) του εδαφίου (2) και το εδάφιο (3) του άρθρου 16 και τα εδάφια (3) έως (5) του άρθρου 18, και με την επιφύλαξη της συγκατάθεσης του αιτητή, παραπέμπει τον αιτητή για εξέταση σε ιατρό ή/και ψυχολόγο, όσον αφορά-

(α) Ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν- και

(β) συμπτώματα και ενδείξεις βασανιστηρίων ή άλλων σοβαρών πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, περιλαμβανομένων των πράξεων σεξουαλικής βίας.

(2) Η ιατρική ή/και ψυχολογική εξέταση που αναφέρεται στο εδάφιο (1), διενεργείται δημοσία δαπάνη από κατάλληλα εκπαιδευμένους επαγγελματίες του τομέα της υγείας και τα αποτελέσματα της υποβάλλονται στην Υπηρεσία Ασύλου το ταχύτερο δυνατό.

(3) Η άρνηση του αιτητή να υποβληθεί σε ιατρική ή/και ψυχολογική εξέταση δεν εμποδίζει τον Προϊστάμενο να λάβει απόφαση επί της αίτησης.

(4) Τα αποτελέσματα των ιατρικών ή/και ψυχολογικών εξετάσεων που διενεργούνται δυνάμει του εδαφίου (1) ή (8) εκτιμώνται από τον Προϊστάμενο μαζί με τα υπόλοιπα στοιχεία της αίτησης.

(5) Σε περίπτωση ύπαρξης ενδείξεων σοβαρής βλάβης, ο αρμόδιος λειτουργός πραγματοποιεί τη συνέντευξη του αιτητή ύστερα από συνεννόηση και σε συνεργασία με αρμόδιο ιατρό.

(6) Η ιατρική ή/και ψυχολογική εξέταση που διενεργείται δυνάμει του παρόντος άρθρου δύναται, μεταξύ άλλων, να βασίζεται στο Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης.

(7) Για σκοπούς εφαρμογής του παρόντος άρθρου, ο Υπουργός Υγείας δύναται να ορίζει με απόφασή του τους επαγγελματίες του τομέα της υγείας που διενεργούν τις ιατρικές ή/και ψυχολογικές εξετάσεις των αιτητών.

(8) Όταν δεν διενεργείται ιατρική ή/και ψυχολογική εξέταση σύμφωνα με το εδάφιο (1), η Υπηρεσία Ασύλου ενημερώνει τους αιτητές ότι δικαιούνται με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για την ιατρική ή/και ψυχολογική τους εξέταση όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρές βλάβες, που υπέστησαν κατά το παρελθόν.»

Το άρθρο 16 του περί Προσφύγων Νόμου μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη το άρθρο 4 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2011/95/EK, και αναφέρεται στην

υποχρέωση αφενός του αιτούντος να συνεργάζεται με την αρχή, η οποία εξετάζει την αίτησή του για διεθνή προστασία και αφετέρου στο καθήκον των κρατών μελών να αξιολογούν, σε συνεργασία με τον αιτούντα, τα συναφή στοιχεία της αιτήσεώς του.

Το στοιχείο (γ) του εδαφίου 3 του άρθρου 18 του περί Προσφύγων Νόμου ορίζει περί της αξιολόγησης της αίτησης χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας:

«18. [...] (3) Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη, βάση αντικειμενικά και αμερόληπτα, και περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση:

[...]

(γ) την ατομική κατάσταση και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτητή, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ούτως ώστε να εκτιμηθεί εάν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτητή, οι συνθήκες στις οποίες έχει ήδη ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

[...]».

Οι περί της Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικοί Κανονισμοί του 2019 (3/2019) (στο εξής: οι περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικοί Κανονισμοί του 2019)

Ο Κανονισμός 7 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019, προ της τροποποίησής τους με τον περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (Τροποποιητικό) (Αρ.4) Διαδικαστικό Κανονισμό του 2022¹ και ως εφαρμόζονται στην παρούσα υπόθεση, προβλέπει σχετικά με την αποδεικτική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ότι:

¹ Ο Κανονισμός 8, ως ισχύει σήμερα, αντίστοιχος του προϋσχύοντος Κανονισμού 7, προβλέπει τα εξής:

«8. Το Δικαστήριο δύναται να καθορίζει τη διαδικασία και να εκδίδει οδηγίες κατά περίπτωση αναφορικά με τη λήψη γραπτής ή προφορικής μαρτυρίας ή άλλων αποδεικτικών μέσων, όπως ήθελε κρίνει ορθό και δίκαιο υπό τις περιστάσεις.».

Δυνάμει εξάλλου των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού 16, ο οποίος θεσπίστηκε με το άρθρο 19 του περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (Τροποποιητικού) (Αρ. 4). «Οι πρόνοιες του περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (Τροποποιητικού) (Αρ. 4) Διαδικαστικού Κανονισμού του 2022, θα τυγχάνουν εφαρμογής για τις υποθέσεις που καταχωρίζονται μετά τις 19 Σεπτεμβρίου, 2022. Για τις υποθέσεις που καταχωρίστηκαν πριν από την εν λόγω ημερομηνία, θα τυγχάνει εφαρμογής ο Βασικός Διαδικαστικός Κανονισμός, ως είχε μετά την τροποποίηση της 27ης Μαΐου, 2022.».

«7. Το Δικαστήριο δύναται να καθορίζει τη διαδικασία και να εκδίδει οδηγίες κατά περίπτωση αναφορικά με τη λήψη γραπτής ή προφορικής μαρτυρίας ή άλλων αποδεικτικών μέσων, συνεντεύξεων του αιτητή ασύλου ή δικαιούχου διεθνούς προστασίας και άλλων διαδικασιών σύμφωνα με τον Περί Προσφύγων Νόμο αρ. 6(1)/2000 ως εκάστοτε τροποποιείται και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο, (E.Y.Y.A) όπως ήθελε κρίνει ορθό και δίκαιο υπό τις περιστάσεις.»

Ο Κανονισμός 10 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019, προ της τροποποίησης τους με τον περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας (Τροποποιητικό) (Αρ. 4) Διαδικαστικό Κανονισμό του 2022² και ως εφαρμόζονται στην παρούσα υπόθεση, προβλέπει σχετικά με τη δυνατότητα του Αιτητή να προσκομίσει νέα έγγραφα:

«10. Νέα έγγραφα και/ή επιπρόσθετα στοιχεία και/ή οποιαδήποτε επιπρόσθετη μαρτυρία να προσκομίζεται στο Δικαστήριο το συντομότερο δυνατόν, και εν πάση περιπτώση όχι κατά τις διευκρινίσεις ή μεταγενέστερα, εκτός αν πρόκειται για στοιχεία τα οποία ο αιτητής, άνευ δικής του υπαιτιότητας, αδυνατούσε να υποβάλει κατά την πρωτοβάθμια εξέταση της αίτησης του. Το Δικαστήριο δύναται να αποδεκτεί τέτοια μαρτυρία μόνο σε περιπτώσεις που κρίνει ότι τα εν λόγω στοιχεία ή πορίσματα αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες χορήγησης στον αιτητή διεθνούς προστασίας.»

² Ο Κανονισμός 10, ως ισχύει επί του παρόντος, προβλέπει τα εξής:

«10. (α) Μετά την καταχώρηση της προσφυγής, νέα έγγραφα και/ή στοιχεία και/ή οποιαδήποτε πρόσθετη μαρτυρία προσκομίζεται μόνον κατόπιν άδειας του Δικαστηρίου, μετά από προφορικό αίτημα του αιτητή, νοουμένου ότι το Δικαστήριο ικανοποιείται-

(i) ότι πρόκειται για έγγραφα ή στοιχεία ή μαρτυρία, τα οποία άνευ δικής του υπαιτιότητας, ο αιτητής αδυνατούσε να υποβάλει κατά το προηγούμενο στάδιο εξέτασης της αιτήσεως διεθνούς προστασίας ή κατά την καταχώρηση της προσφυγής του σύμφωνα με τον κανονισμό 3(β), και

(ii) είναι συναφή με τα επίδικα θέματα της υπόθεσης.

(β) Πληροφορίες για την χώρα καταγωγής του αιτητή (ΠΧΚ) δύνανται να υποβληθούν σε έντυπη ή/και ηλεκτρονική μορφή, με σχετικό υπόμνημα, το οποίο επισυνάπτεται στην αγόρευση του μέρους που επιθυμεί να την υποβάλει. Στο υπόμνημα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

(i) κατάλογος των σχετικών ΠΧΚ,

(ii) καταγραφή της πηγής τους (για διαδικτυακές πηγές υποδεικνύεται ο ιστότοπος και παρατίθεται ο σύνδεσμος της σχετικής ιστοσελίδας),

(iii) επεξήγηση της συνάφειας της υποβληθείσας μαρτυρίας με συγκεκριμένο ισχυρισμό ή/ και επίδικο ζήτημα,

(iv) υπόδειξη του συναφούς αποσπάσματος των ΠΧΚ.»

Γ. Ισχυρισμοί του Αιτητή αναφορικά με το αίτημά του για διεθνή προστασία και αξιολόγηση των ισχυρισμών του από τον Προϊστάμενο.

- 6 Ο Αιτητής, στο έντυπο καταγραφής της αίτησής του για αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, στο πεδίο αναφοράς των λόγων για τους οποίους εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του, δήλωσε λακωνικά «πολιτικοί λόγοι-απειλή-κίνδυνος».
- 7 Στο πλαίσιο της πρώτης συνέντευξής του, ημερομηνίας 5.8.2020, υποβλήθηκαν ερωτήματα στο Αιτητή αναφορικά με τα προσωπικά του στοιχεία, το ταξίδι του από το Λίβανο μέχρι και την Κυπριακή Δημοκρατία καθώς και τους λόγους εγκατάλειψης της χώρας καταγωγής του. Ως προς τα προσωπικά του στοιχεία, ο Αιτητής ανέφερε ότι κατάγεται από το Λίβανο [τόπος και χρονολογία γεννήσεως] και δεν κατέχει την ιθαγένεια οποιοσδήποτε άλλης χώρας. [τόποι διαμονής του αιτητή] Ερωτηθείς αναφορικά με το διάστημα που παρέμεινε στο Λίβανο, ο Αιτητής αποκρίθηκε ανακόλουθα ότι όταν το 2015, επιχείρησε να ταξιδέψει στη Βηρυτό μέλη της οργάνωσης Hezbollah που βρίσκονταν στο αεροδρόμιο Ατατούρκ δεν του επέτρεψαν να ταξιδέψει και ότι έλαβε χώρα σοβαρή διένεξη στο αεροδρόμιο (σελ. 10 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Επίσης, ανέφερε ότι το 2000, επιχείρησε να εισέλθει στο Λίβανο χωρίς έγγραφα, το οποίο επίσης δεν κατέστη δυνατό. Επέλεξε το συγκεκριμένο τρόπο εισόδου στη χώρα, διότι δεν μπορούσε να εκδώσει διαβατήριο από την πρεσβεία του Λιβάνου στην Αρμενία, καθώς ο εκεί πρέσβης δεν υποστήριζε το κόμμα του. Κατόρθωσε εντέλει να εκδώσει διαβατήριο στη Γαλλία, καθώς ο εκεί πρέσβης ήταν υποστηρικτής του κόμματός του. Σε ακόλουθη ερώτηση, διευκρίνισε ότι υποστηρίζει το κόμμα Kataeb. Εγκατέλειψε τη χώρα του πριν από είκοσι χρόνια. Ως προς την οικογενειακή του κατάσταση, δήλωσε ότι είναι έγγαμος, όχι όμως νομικά, καθώς ελλείπει διαβατηρίου δεν κατέστη εφικτή η έκδοση πιστοποιητικού γάμου. Η σύζυγός του κατάγεται από [τρίτη χώρα], όπου διαμένει με [το τέκνο] τους. Ως προς την πατρική του οικογένεια, δήλωσε ότι ο πατέρας του απεβίωσε το [έτος θανάτου] κατά τη διάρκεια του πολέμου στο Λίβανο, ενώ η μητέρα του και ο μοναδικός αδελφός του διαμένουν στο Λίβανο. Πέραν της μητέρας του, δε διατηρεί επικοινωνία με άλλα συγγενικά του πρόσωπα στο Λίβανο καθώς οι υπόλοιποι υποστηρίζουν το καθεστώς, το οποίο ο ίδιος δεν υποστηρίζει.
- 8 Κατά τη διερεύνηση των στοιχείων της ταυτότητάς του, ο Αιτητής δήλωσε ότι κάποια εκ των συγγενικών του προσώπων τον κατασκοπεύουν, κατόπιν εντολών των υπηρεσιών ασφαλείας του Λιβάνου, είτε με σκοπό τη δολοφονία του είτε προς διατύπωση ψευδών κατηγοριών σε βάρος του (σελ. 8 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020).
- 9 Ερωτηθείς αναφορικά με την κατάσταση της υγείας του, ο Αιτητής δήλωσε ότι αντιμετωπίζει καρδιακά ζητήματα, έχοντας υποστεί δύο καρδιακά επεισόδια, για τα οποία λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή, και επιπλέον ότι πάσχει από έλλειψη βιταμινών.
- 10 Ως προς τη θρησκευτική του ταυτότητα, δήλωσε μαρωνίτης.

- 11 Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσής του, δήλωσε ότι ολοκλήρωσε τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Προσπάθησε να σπουδάσει μηχανικός, φυσικός και ξενοδοχειακά, ωστόσο εξαιτίας του πολέμου δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Εργάστηκε δε σε διάφορες εργασίες ενώ απασχολήθηκε κυρίως ως μηχανικός αυτοκινήτων.
- 12 Ερωτηθείς ως προς την παραμονή του σε άλλες χώρες εκτός του Λιβάνου, ο Αιτητής δήλωσε ότι ταξίδεψε στη Βουλγαρία, όπου ωστόσο δεν μπορούσε να παραμείνει διότι η Hezbollah «διαθέτει μεγάλη δύναμη» (σελ. 12 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Ζητήθηκε εξάλλου από τον Αιτητή να παρουσιάσει ένα χρονοδιάγραμμα της παραμονής του εκτός του Λιβάνου, και αυτός αποκρίθηκε ότι από το 2000 υπήρχε η τάση εγκατάλειψης της χώρας, καθώς σε περίπτωση μη συνεργασίας με τις μυστικές υπηρεσίες, κατασκευάζονταν ψευδείς κατηγορίες προς φυλάκιση των προσώπων που αρνήθηκαν μία τέτοια συνεργασία. Κατόπιν ερώτησης του λειτουργού σχετικά με τις φορές που βρέθηκε εκτός Λιβάνου, ο Αιτητής δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει άνω των είκοσι (20) ταξιδιών στο εξωτερικό, κάθε φορά που καλείτο για ανάκριση. Ανέφερε ως χώρες στις οποίες διέφυγε την Ουκρανία, τη Βουλγαρία την Ιορδανία και ανέφερε γενικά ότι διέφυγε και «σε πολλές άλλες χώρες», χωρίς συγκεκριμενοποίηση.
- 13 Όταν ζητήθηκε από τον Αιτητή να επιβεβαιώσει ότι ο λόγος που εγκατέλειπε τη χώρα καταγωγής του σχετιζόταν με την πίεση που αισθανόταν εκεί, ο Αιτητής αποκρίθηκε ότι αυτή η τοποθέτηση είναι ορθή, καθώς και ότι συνήθιζε να ταξιδεύει συχνά προς απόδειξη της αθωότητάς του σε περίπτωση που η κυβέρνηση του απέδιδε ψευδείς κατηγορίες. Άλλα δύο εκατομμύρια άτομα, ως ανέφερε, ακολουθούν την ίδια τακτική. Ταξίδευε σε χώρες ευρισκόμενες σε ένδεια, καθώς ήταν πιο εύκολο να εξασφαλίσει θεώρηση εισόδου, στερούνται ασφάλειας ενόψει της δύναμης που η Hezbollah διαθέτει (σελ. 13 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Όποτε η κατάσταση εξομαλυνόταν, ο Αιτητής επέστρεφε στη χώρα του και, όταν άρχιζαν οι συλλήψεις, την εγκατέλειπε ξανά. Ο Αιτητής δήλωσε τέλος ότι κρατήθηκε στις τουρκικές φυλακές επί ένα έτος και τέσσερις μήνες εξαιτίας παράνομης εισόδου του στη Βουλγαρία (σελ. 13 και 14 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Υποβλήθηκαν ακολούθως ερωτήματα στον Αιτητή αναφορικά με το ταξίδι του από το Λίβανο στη Δημοκρατία. Ο Αιτητής αποκρίθηκε ότι μετέβη στο Λίβανο τον Οκτώβριο του 2016 με σκοπό την πώληση ορισμένης έκτασης και παρέμεινε έως και το Φεβρουάριο του 2017. Ο Αιτητής συγκεχυμένα και ανακόλουθα αναφέρθηκε στη συνέχεια σε περιστατικό όπου δέχτηκε πυροβολισμούς με την είσοδό του στο Λίβανο. Ερωτηθείς επανειλημμένως για τη διαδρομή του από το Λίβανο στην Κύπρο, ο Αιτητής ανέφερε ότι ήρθε μέσω Αρμενίας αεροπορικώς, όπου βρέθηκε αντιμέτωπος με παρακολούθηση και απόπειρα δολοφονίας του από τις μυστικές υπηρεσίες της Συρίας και τη Hezbollah (σελ. 15-16 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020) Ο Αιτητής προσέθεσε ότι έχει αποπειραθεί να αλλάξει το όνομα [του τέκνου] του, προκειμένου να αποφευχθεί καταδίωξή της όμοια με τη δική του, το οποίο ωστόσο δεν κατόρθωσε (σελ. 16-17 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020).

- 14 Όταν υποβλήθηκε στον Αιτητή το κρίσιμο ερώτημα αναφορικά με τους λόγους εγκατάλειψης της χώρας καταγωγής του, κατά την ελεύθερή του αφήγηση, δήλωσε ότι το 1996, με την εκλογή του ως Προέδρου, ο Emile Lahoud, παρείχε προεδρική χάρη σε μέλη παραστρατιωτικών οργανώσεων δραστηριοποιούμενων στο Λίβανο, υπό την προϋπόθεση συνεργασίας με τις δυνάμεις ασφαλείας. Ενόψει της άρνησής του, ο Αιτητής ήλθε αντιμέτωπος με απόλυση από την εργασία του και ψευδείς κατηγορίες, εξαιτίας των οποίων έχει καταδικαστεί σε ποινές από πενταετούς φυλάκισης έως και εκτέλεσης. Ο Αιτητής αντιλήφθηκε ότι λάμβανε χώρα κατασκοπεία σε βάρος του, και όταν αργότερα, ενώ υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία, του ζητήθηκε να προβεί σε ανάλογες πράξεις αρνήθηκε, με αποτέλεσμα να δικαστεί για κλοπή απόρρητων πληροφοριών και να του επιβληθεί πρόστιμο. Κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Michel Aoun, η κατάσταση οξύνθηκε με τον Αιτητή να έρχεται αντιμέτωπος με επτά ψευδείς κατηγορίες. Δύο εξ αυτών, ήτοι η κατηγορία του συμπαθούντος τον ISIS και της κατασκοπείας υπέρ του Ισραήλ, επιφέρουν τη θανατική ποινή, ενώ έχει επίσης κατηγορηθεί ως έμπορος ναρκωτικών ουσιών, εμπρηστής, ιθύνων σεχαριστικών διαφορών καθώς και ως διαχειριστής κέντρου με ομοφυλοφιλικό κοινό. Ως αναφέρει, κρατήθηκε συνολικά τρεις φορές σε πολιτικό κέντρο κράτησης ευρισκόμενο στο Υπουργείο Άμυνας, όπου υποβλήθηκε σε ανάκριση και βασανιστήρια, τα οποία περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τη χρήση ηλεκτρισμού. Έκτοτε απέκτησε καρδιακά προβλήματα. Πριν εγκαταλείψει το Λίβανο είχε καταπιαστεί με πολιτικό ακτιβισμό, ενώ σε μικρότερη ηλικία συμμετείχε στη στρατιωτική πτέρυγα του κόμματος Kataeb. Σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής, εξέφρασε τη βεβαιότητά του ότι θα συλληφθεί στο αεροδρόμιο, θα κρατηθεί και θα καταδικαστεί σε φυλάκιση ή εκτέλεση.
- 15 Με την είσοδό του στην Κυπριακή Δημοκρατία, ανήλικο πρόσωπο στάλθηκε προς δολοφονία του, ενώ συκοφαντήθηκε στην Υπηρεσία Ασύλου καθώς και στις υπηρεσίες πρόνοιας, περιστατικά παρόμοια με όσα είχαν λάβει χώρα εναντίον του στην Αρμενία, (σελ. 18 και 19 της συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Εξήγησε πως τόσο στη Γεωργία όσο και στην Αρμενία έλαβαν χώρα δολοφονικές επιθέσεις σε βάρος του. Πρόσωπα αποστέλλονται ακόμα προς κλοπή της αλληλογραφίας και των χρημάτων του (σελ. 19 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020). Δήλωσε ακόμα πως δεν είναι σε θέση να εκτυπώσει τα έγγραφα, τα οποία έχει στη διάθεσή του σχετικά με τις πολιτικές κατηγορίες εναντίον του, ενόψει τυχόν διασυνδέσεων των αντίστοιχων καταστημάτων με τη Hezbollah (σελ. 19 συνέντευξης ημερομηνίας 5.8.2020).
- 16 Κατά τη δεύτερη φάση της συνέντευξής του ημερομηνίας 26.8.2020, υποβλήθηκαν διερευνητικής φύσεως ερωτήματα στον Αιτητή σε σχέση με τις προηγούμενες δηλώσεις του. Εξήγησε πως από το [μνεία χρονολογίας] ήταν μέλος της «Al Quat», στρατιωτικής πτέρυγας του κόμματος Kataeb, όπου ο ρόλος του ήταν του «στρατιωτικού μουσικού». Παρότι η πτέρυγά του είχε συμπεριληφθεί ονομαστικά στον κατάλογο οργανώσεων, οι οποίες έλαβαν προεδρική χάρη, εξακολουθούσε να παρακολουθείται ενώ τα μέλη της δολοφονήθηκαν. Ο ίδιος παρακολουθείτο από τις υπηρεσίες ασφαλείας του Ιράν, του Λιβάνου, της Συρίας και της Ρωσίας (σελ. 6 της συνέντευξης ημερομηνίας

26.8.2022). Έπειτα από την κήρυξη του πολέμου του Προέδρου Michel Aoun στις παραστρατιωτικές οργανώσεις, ο Αιτητής διέφυγε από την περιοχή διαμονής του, όπου παρακολουθείτο από τις υπηρεσίες ασφαλείας της Συρίας (σελ. 5 της συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020), στην περιοχή Zahle του Λιβάνου. Ως αναφέρει, άνω των είκοσι αποπειρών δολοφονίας σε βάρος του έχουν λάβει χώρα, ενώ ο ίδιος ήταν προσεκτικός με την κατανάλωση τροφής, προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο δηλητηριασμού του (σελ. 6 συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020). Περιέγραψε περιστατικό απόπειρας δολοφονίας του (σελ. 7, 13 συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020) καθώς και περιστατικό απόπειρας απαγωγής του (σελ. 7 συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020) καθώς και βασανισμού του (σελ. 11, 14 συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020). Σε ένα από τα περιστατικά απόπειρας δολοφονίας του, αναφέρει πως στάλθηκαν «άνω των 100 γυναικών» προκειμένου να τον οδηγήσουν σε δάσος, με σκοπό να τον θανατώσουν (σελ. 13 συνέντευξης ημερομηνίας 26.8.2020). Δήλωσε ότι τελευταίο έτος μόνιμης διαμονής του στο Λίβανο συνιστούσε το 2000, εγκαταλείποντας τη χώρα εξαιτίας της λήψης απειλών από υψηλόβαθμο στέλεχος του στρατού. Κατά την περίοδο επιστροφής του στη χώρα, ήτοι από το 2016 έως και 2017, έλαβαν χώρα δύο περιστατικά δολοφονίας σε βάρος του από τις Υπηρεσίες Πληροφοριών του Λιβάνου, με το πρώτο να αποτελεί απόπειρα πρόκλησης ατυχήματος, και το δεύτερο πυροβολισμούς σε βάρος του κατά τη διάρκεια πυροτεχνημάτων την πρώτη ημέρα του έτους 2017. Ο Αιτητής εξήγησε πως κάλεσε την αστυνομία, η οποία αποκρίθηκε πως «πρόκειται μόνο για πυροτεχνήματα» (σελ. 17 συνέντευξης ημερ. 26.8.2020). Επανάλαβε την ύπαρξη δολοφονικής επίθεσης σε βάρος του στη Γεωργία, την οποία απέδωσε στην πρεσβεία του Ιράν (σελ. 8 συνέντευξης ημερ. 26.8.2020). Δήλωσε ακόμα την καθημερινή αλλαγή των στοιχείων του σε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης, εξαιτίας του φόβου εντοπισμού του (σελ. 8 συνέντευξης ημερ. 26.8.2020). Εξηγεί πως συνιστά κίνδυνο για το καθεστώς, καθώς υπήρξε μάρτυρας μεγάλου αριθμού δολοφονιών που έχουν διαπράξει οι διώκτες του, και απαιτεί διαλεύκανση των σχετικών περιστάσεων.

- 17 Στο τρίτο και τελευταίο μέρος της συνέντευξης του Αιτητή ημερομηνίας 9.9.2020, υποβλήθηκαν σε αυτόν διευκρινιστικές ερωτήσεις περί του κόμματος Kataeb, τη μεταχείριση των μελών του στο Λίβανο, καθώς και για τις ενέργειες στις οποίες θα προβεί σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής. Τέθηκαν εξάλλου ερωτήματα σχετικά με το διάστημα παραμονής του στο Λίβανο, έπειτα από την επιστροφή του το 2016. Ως εξήγησε, οι διασυνδέσεις συγκεκριμένου προσώπου με τη Hezbollah επέτρεψαν τη νόμιμη είσοδό του στη χώρα. Κατά το διάστημα αυτό, δεν κατέστη δυνατή η εξεύρεση εργασίας εκ μέρους του, ενόψει της παρέμβασης των υπαλλήλων των υπηρεσιών πληροφοριών, με μία μόνο εξαίρεση, όπου ωστόσο τα ανωτέρω πρόσωπα στράφηκαν εναντίον του εργοδότη του. Κατηγορήθηκε ως βομβιστής, περιστατικό στο πλαίσιο του οποίου ξυλοκοπήθηκε, ενώ επανέλαβε την απόπειρα πρόκλησης αυτοκινητιστικού ατυχήματος σε βάρος του, και το επεισόδιο το οποίο έλαβε χώρα κατά την πρώτη ημέρα του έτους 2017. Ως προς τη σχέση του με το κόμμα Kataeb σήμερα, διευκρίνισε πως καλεί τα γραφεία τους σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να του παράσχουν συνδρομή, χωρίς, ωστόσο,

αποτέλεσμα. Διευκρίνισε πως δεν καλεί το γραφείο στο Λίβανο, εξαιτίας φόβου παρακολούθησης των τηλεφωνικών γραμμών (σελ. 7 συνέντευξης ημερομηνίας 9.9.2020). Επανέλαβε τα ζητήματα τα οποία η Hezbollah επιδιώκει να του δημιουργήσει κατά την παρουσία του στην Κυπριακή Δημοκρατία (σελ. 10 ημερομηνίας 9.9.2020)

- 18 Αξιολογώντας τους ισχυρισμούς του Αιτητή, οι Καθ' ων η αίτηση διέκριναν τρεις ουσιώδεις ισχυρισμούς, ο πρώτος αναφορικά με την ταυτότητα, τα προσωπικά στοιχεία και τη χώρα καταγωγής του, ο δεύτερος αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει με διάφορες μυστικές υπηρεσίες στο Λίβανο από την εγκατάλειψη της στρατιωτικής του εκπαίδευσης και ο τρίτος ουσιώδης ισχυρισμός σχετικά με την υποβολή του σε βασανιστήρια από τις υπηρεσίες του Λιβάνου και της Συρίας και από στρατιωτικές υπηρεσίες.
- 19 Ο πρώτος ουσιώδης ισχυρισμός του έγινε αποδεκτός, καθώς αξιολογήθηκε ότι τα στοιχεία της ταυτότητάς του, τα στοιχεία του προφίλ του, και οι πληροφορίες περί της χώρας καταγωγής του παρατέθηκαν με επαρκείς λεπτομέρειες, χωρίς ουσιώδη κενά ή αντιφάσεις, ενώ εξάλλου επιβεβαιώνονται από εξωτερικές πηγές.
- 20 Ο δεύτερος ουσιώδης ισχυρισμός του, ωστόσο, απορρίφθηκε. Οι Καθ' ων παρέθεσαν τις δηλώσεις του Αιτητή γύρω από τον εν λόγω ισχυρισμό του καταλήγοντας ότι οι αναφορές του αυτές ήταν μη συνεκτικές και μη λεπτομερείς, και δεν κατόρθωσε να καταδείξει την πραγματική ύπαρξη προβλήματος με τις αρχές του Λιβάνου ή με οποιονδήποτε άλλο φορέα εξαιτίας της απόφασής του να αποχωρήσει από τη στρατιωτική του εκπαίδευση το [μνεία χρονολογίας]. Οι Καθ' ων η αίτηση επεσήμαναν ακόμη ότι ο Αιτητής έλαβε επίσημη απαλλαγή από τη στρατιωτική εκπαίδευση ενώ κατέβαλε και σχετικό πρόστιμο στο Δικαστήριο. Κατά την εκτίμηση των Καθ' ων, αποτελούσε προσωπική πεποίθηση του Αιτητή ότι τρίτα πρόσωπα ήθελαν να τον παγιδεύσουν, καταδιώξουν και δηλητηριάσουν, χωρίς, ωστόσο, να είναι σε θέση να περιγράψει οποιοδήποτε τέτοιο περιστατικό. Δεδομένης της υποκειμενικής φύσεως του εν λόγω ισχυρισμού, οι Καθ' ων έκριναν πως δεν αναμένεται από αυτούς η εξεύρεση εξωτερικών πηγών που να επιβεβαιώνουν τα λεγόμενα του Αιτητή. Συνεπώς ο εν λόγω ισχυρισμός απορρίφθηκε.
- 21 Ως προς τον τρίτο ουσιώδη ισχυρισμό περί των βασανιστηρίων που κατ' ισχυρισμό υπέστη ο Αιτητής από τις μυστικές υπηρεσίες του Λιβάνου και της Συρίας και από το στρατό, οι Καθ' ων η αίτηση σημείωσαν εκ προοιμίου την απόρριψη του δεύτερου ουσιώδους ισχυρισμού, ο οποίος είναι άμεσα συνυφασμένος με τον τρίτο. Επιπροσθέτως σημείωσαν ότι οι αναφορές του Αιτητή σχετικά με τα βασανιστήρια στα οποία κατ' ισχυρισμό έχει υποβληθεί δεν περιέχουν επαρκείς και σαφείς πληροφορίες, όπως ευλόγως θα αναμενόταν σε όντως βιωμένες καταστάσεις. Επεσήμαναν επίσης ότι ο Αιτητής αποκρίθηκε με μη ξεκάθαρο και λεπτομερή τρόπο στα ερωτήματα που του τέθηκαν σχετικά με το περιστατικό υποβολής του σε ηλεκτροσόκ και επιπλέον, δεν αποκρινόταν στο ερώτημα που του υποβλήθηκε σχετικά με την παράθεση ενός χρονοδιαγράμματος των περιστατικών βασανισμού του. Οι απαντήσεις του σχετικά μετά περιστατικά

κράτησής του και αναφορικά με τη δυνατότητά του να εισέρχεται και να εξέρχεται στο Λίβανο χωρίς πρόβλημα κρίθηκε ότι παρατέθηκαν κατά τρόπο που «δεν απαντά στην ερώτηση» και «είναι άσχετα με το υπό συζήτηση ζήτημα» (σελ. 7 Έκθεσης- Εισήγησης ημερομηνίας 25.1.2022). Οι απαντήσεις του σχετικά με τους κατ' ισχυρισμό φορείς της δίωξης του κρίθηκε ότι υπήρξαν γενικές και «εκτός πλαισίου» (σελ. 7 Έκθεσης- Εισήγησης ημερομηνίας 25.1.2022). Ως μη επαρκείς λεπτομερειών και στερούμενες συνοχής αξιολογήθηκαν οι δηλώσεις του Αιτητή σχετικά με την αποχώρησή του από το Υπουργείο Άμυνας. Γενικότερα, από τις δηλώσεις του αξιολογήθηκε ότι απουσιάζουν οποιαδήποτε στοιχεία τα οποία να παραπέμπουν σε όντως προσωπικώς βιωμένα περιστατικά. Ως εκ τούτου, δεδομένης και της υποκειμενικής φύσεως των δηλώσεων που συνθέτουν τον εν λόγω ισχυρισμό, αυτός απορρίφθηκε, χωρίς οποιαδήποτε εξέταση της εξωτερικής αξιοπιστίας αυτού.

- 22 Αξιολογώντας, στη βάση του μόνου αποδεκτού ουσιώδους ισχυρισμού, τον κίνδυνο που τυχόν διατρέχει ο Αιτητής σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής, οι Καθ' ων η αίτηση έκριναν ότι δεν προκύπτει εύλογος φόβος δίωξης ή κίνδυνος σοβαρής βλάβης στο πρόσωπο του Αιτητή. Ως εκ τούτου, κρίθηκε ότι δεν δικαιολογείται η υπαγωγή του Αιτητή σε καθεστώς διεθνούς προστασίας.

Δ. Ισχυρισμοί των διαδίκων στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας.

- 23 Στο πλαίσιο της παρούσας δικαστικής διαδικασίας, ο Αιτητής εμφανίζεται αυτοπροσώπως (καθώς απορρίφθηκε, ως αναφέρθηκε ανωτέρω, στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας, το αίτημά του για δωρεάν νομική αρωγή). Στο εισαγωγικό δικόγραφο της προσφυγής, ο Αιτητής δήλωσε λακωνικώς την αντίθεσή του με την επίδικη απόφαση, καθώς η ζωή του βρίσκεται σε κίνδυνο στη χώρα καταγωγής του.
- 24 Μεγάλος μέρος της γραπτής αγόρευσης του Αιτητή έχει παρατεθεί κατά τρόπο ακατάληπτο. Γίνεται ωστόσο αντιληπτό ότι ο Αιτητής επιχείρησε την ανάλυση της πολιτικής, θρησκευτικής και φυλετικής δίωξης, την οποία θεωρεί ότι υφίσταται επί εικοσαετίας, ως μέλος του κόμματος Kataeb, μαρωνίτης δεξιάς αίρεσης και φοινικικής καταγωγής, αντίστοιχα. Ως υποστηρίζει, έχει υποβληθεί σε πολλαπλές διώξεις, φυλακίσεις, ανακρίσεις και απόπειρες δολοφονιών. Αναπτύσσει ότι ο Λίβανος έχει μετατραπεί, μετά τον εμφύλιο πόλεμο, σε μια χώρα κατεχόμενη από μια τρομοκρατική οργάνωση, όπου λαμβάνουν χώρα πολιτικές δολοφονίες και κρατήσεις μελών του κόμματός του, ορισμένοι εκ των οποίων εν συνεχεία μεταφέρονται σε φυλακές της Συρίας. Παραθέτει τις περιστάσεις θανάτου και τα ονόματα προσώπων τα οποία σχετίζονται με την «Επανάσταση του Κέδρου», και με τα οποία, ως αναφέρει, μοιράζεται κοινή ιδεολογία. Υποδεικνύει ως εσφαλμένη την κρίση των Καθ' ων η αίτηση περί έλλειψης κινδύνου σε περίπτωση επιστροφής του στο Λίβανο. Ως λόγους της εσφαλμένης αυτής απόφασης κατονομάζει είτε την έλλειψη γνώσης εκ μέρους των Καθ' ων, είτε την παρείσφρηση των πολιτικών του αντιπάλων στη

Δημοκρατία, συμπεριλαμβανομένης της Υπηρεσίας Ασύλου. Υποστηρίζει, τέλος, ότι η χρήση αραβόφωνου διερμηνέα είχε ως αποτέλεσμα την πρόκληση σε αυτόν φόβου διαρροής πληροφοριών, συνεπεία του οποίου απέκρυψε ευαίσθητου χαρακτήρα πληροφορίες. Ο Αιτητής αναφέρεται, τέλος, στα καρδιακά προβλήματα και τα γενικότερα προβλήματα υγείας, τα οποία αντιμετωπίζει.

- 25 Κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, ο Αιτητής επιβεβαίωσε τα στοιχεία του προφίλ του και επανέλαβε τους ισχυρισμούς του περί δίωξής του από τις μυστικές αρχές του Λιβάνου.
- 26 Από την πλευρά τους οι Καθ' ων η αίτηση παρέθεσαν συνοπτικά τις δηλώσεις του Αιτητή οι οποίες υπάγονται στην περίμετρο του ισχυρισμού του περί δίωξής του από τις αρχές του Λιβάνου και τη Hezbollah, επισημαίνοντας τα σημεία που θίγουν την αξιοπιστία του. Ακολουθώντας οι Καθ' ων η αίτηση αναλύουν και σχολιάζουν τις δηλώσεις του Αιτητή ως προς τον έτερο ισχυρισμό του, ήτοι ότι αυτός υπέστη βασανιστήρια από τις υπηρεσίες πληροφοριών και τις στρατιωτικές υπηρεσίες, όπου επισημαίνουν τα σημεία τα οποία αξιολόγησαν ως αντιφατικά, ανακόλουθα ή γενικόλογα. Στη βάση του μόνου αποδεκτού ισχυρισμού του Αιτητή, ήτοι τα προσωπικά του στοιχεία και τη χώρα καταγωγής, υποστηρίζουν ότι ορθώς κρίθηκε πως ο Αιτητής δεν αντιμετωπίζει οποιοδήποτε βάσιμο φόβο δίωξης ή κίνδυνο σοβαρής βλάβης σε περίπτωση επιστροφής του στη χώρα καταγωγής, και κατ' επέκταση δεν δικαιολογείται η υπαγωγή του σε καθεστώς διεθνούς προστασίας.

Ε. Κλήση των μερών για διατύπωση απόψεων επί της προθέσεως του ΔΔΔΠ να υποβάλει στο ΔΕΕ προδικαστικό ερώτημα και οι θέσεις των Καθ' ων η αίτηση

- 27 Στις 16 Οκτωβρίου 2023 το Δικαστήριο κάλεσε αυτεπαγγέλτως τα μέρη να διατυπώσουν τις απόψεις τους πριν αυτό προχωρήσει στη έκδοση διαταγής για προδικαστική παραπομπή στη βάση του ακόλουθου σκεπτικού:

«Κατ' εφαρμογή των άρθρων 19, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ) και 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), των προοιμιακών διατάξεων και του Άρθρου ΙΑ του Συντάγματος, του εδαφίου (1) του άρθρου 34Α των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 έως (Αρ. 4) του 2022 και του περί της Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικού Κανονισμού 1/2008-

Το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας (στο εξής: το ΔΔΔΠ) ενημερώνει τα μέρη ότι προτίθεται να υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ) για την έκδοση προδικαστικής απόφασης, με σκοπό την ερμηνεία του Άρθρου 46 παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (στο εξής:

Οδηγία 2013/32/ΕΕ), σε συνάρτηση με το Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Άρθρο 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 3 του περί της Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικού Κανονισμού 1/2008, το ΔΔΔΠ απευθύνεται προς τα μέρη, προκειμένου να λάβει γραπτώς τις απόψεις τους μέχρι και τις 27.10.2023 επί των ερωτημάτων που προτίθεται να υποβάλει στο ΔΕΕ, τα οποία κρίνεται ότι είναι κρίσιμο να απαντηθούν προκειμένου να προχωρήσει στην εξέταση της προσφυγής υπ' αριθμό 1976/22.

Ειδικότερα, κατά τη διατύπωση των δηλώσεων του αιτούντος στη διοικητική αλλά και στην παρούσα δικαστική διαδικασία, διαπιστώθηκε έντονη έλλειψη συνοχής, λογικής αλληλουχίας και ευλογοφάνειας στις δηλώσεις του. Προς τούτο κρίνεται ότι το Δικαστήριο δεν μπορεί να αξιολογήσει την αξιοπιστία αυτού, αναπόσπαστο κομμάτι της εξ' απαρχής και *ex nunc* εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος, δυνάμει του άρθρου 11 των περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμων του 2018 έως (Αρ. 2) του 2023, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, χωρίς την προηγούμενη παραπομπή του αιτούντος σε ιατρικές εξετάσεις.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το ΔΔΔΠ προτίθεται να αναστείλει την ενώπιον του διαδικασία και να υποβάλει στο ΔΕΕ τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Έχει το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ σε συνάρτηση με το Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι, ελλείπει εθνικής διάταξης που να προβλέπει την δυνατότητα στο εθνικό δικαστήριο του άρθρου 46 να παραπέμψει τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις, να μπορεί το ίδιο να εκδώσει τέτοια διαταγή για την παραπομπή του σε ιατρικές, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την πλήρη και *ex nunc* εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος;

2. Έχει το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ σε συνάρτηση με το Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ την έννοια ότι, ελλείπει ρητής εθνικής διάταξης που να προβλέπει τη δυνατότητα του εθνικού δικαστηρίου να παραπέμψει τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις και κατ' επέκταση ελλείπει ρητής κανονιστικής πρόνοιας περί μηχανισμού παραπομπής σε ιατρικές εξετάσεις διαθέσιμου στο εθνικό δικαστήριο, ότι μπορεί αυτό να απευθυνθεί στην αποφαινόμενα αρχή, η οποία είναι πάντοτε ένας εκ των διαδίκων στην ενώπιον του διαδικασία, να ενεργοποιήσει κατ' αναλογία το μηχανισμό του άρθρου 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, προκειμένου να προσκομίσει στο εθνικό δικαστήριο ιατρική εξέταση του αιτούντος;».

- 28 Οι θέσεις των Καθ' ων η αίτηση επί των ανωτέρω συνοψίζονται ως ακολούθως:
- α. Δεν πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις της νομολογίας του ΔΕΕ προς αποστολή προδικαστικού ερωτήματος.
- β. Τα σχετικά ερωτήματα δεν είναι αναγκαία προκειμένου να αποφανθεί το Δικαστήριο, καθώς δύναται να λάβει καθοδήγηση από πρόσφατες αποφάσεις που εξέδωσε το εθνικό Ανώτατο Δικαστήριο (Αναφορικά με την Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για την Έκδοση Προνομιακού Εντάλματος της Φύσεως Certiorari v. Αναφορικά με τη Διαταγή του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας, ημερ. 10/2/2023 που εκδόθηκε στο πλαίσιο της Προσφυγής υπ' αρ. 7386/22, Πολιτική Αίτηση Αρ. 31/2023, ημερομηνίας 7.4.2023 και Αναφορικά με την Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για την Έκδοση Προνομιακού Εντάλματος της Φύσεως Certiorari v. Αναφορικά με την Απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας ημερ.10/2/2023, Πολιτική Έφεση αρ. 30/2023, ημερομηνίας 15.5.2023), καθώς ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο μπορεί να προχωρήσει καθοδηγούμενο από τις εν λόγω αποφάσεις.
- γ. Προκύπτει κατά τρόπο ξεκάθαρο από την Οδηγία 2013/32 ότι η παραπομπή σε ιατρικές εξετάσεις αφορά τη διοίκηση και όχι το Δικαστήριο, αφού η αναφορά σε ιατρικές εξετάσεις εντοπίζεται στο Κεφάλαιο II με τίτλο Βασικές Αρχές και Εγγυήσεις (πρωτοβάθμιο στάδιο), ενώ το Κεφάλαιο V με τίτλο Διαδικαστικές Εγγυήσεις Ενδίκου Μέσου είναι αυτό που αφορά το Δικαστήριο (δευτεροβάθμιο στάδιο).
- δ. Το ΔΕΕ δεν ερμηνεύει εθνικό δίκαιο ούτε κρίνει τη νομιμότητα των εθνικών κανόνων δικαίου ή των εθνικών εναρμονιστικών διατάξεων αλλά ερμηνεύει συγκεκριμένες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και δεν καθοδηγεί το δικαστήριο κράτους μέλους ως προς την ύπαρξη συγκεκριμένης εξουσίας.
- ε. Το εθνικό Δικαστήριο ως πρωτόδικο δικαστήριο, του οποίου η απόφαση υπόκειται σε έφεση δεν έχει υποχρέωση να αποστείλει ερώτημα στο ΔΕΕ, αλλά μόνο όταν το ίδιο κρίνει ότι το αποτέλεσμα της υπόθεσης εξαρτάται από την απόφαση του ΔΕΕ.
- στ. Τα ερωτήματα που προτίθεται να αποστείλει το Δικαστήριο αφορούν ουσιαστικά τη συμβατότητα της εθνικής νομοθεσίας με το ενωσιακό δίκαιο. Ωστόσο, το ΔΕΕ στο πλαίσιο των προδικαστικών ερωτημάτων δεν εξετάζει ζητήματα συμβατότητας ή κενών της εθνικής νομοθεσίας σε σχέση με το ενωσιακό δίκαιο.
- 29 Ως προς την ουσία των ερωτημάτων οι Καθ' ων η αίτηση υποστήριξαν ότι η παραπομπή ενός αιτούντος σε ιατρική εξέταση εναπόκειται στη διακριτική εξουσία του λειτουργού της Υπηρεσίας Ασύλου (άρθρο 15 του περί Προσφύγων Νόμου). Εισηγούνται περαιτέρω, ότι η ενδεδειγμένη διαδικασία υπό τις περιστάσεις δυνάμει του άρθρου 11 του περί Ίδρυσης και Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου είναι η ακύρωση της

επίδικης απόφασης εάν ήθελε κριθεί ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου από τους Καθ' ων η αίτηση. Συνεπώς, ως εισηγούνται, ο εθνικός νομοθέτης επέλεξε να εναποθέσει την εν λόγω αρμοδιότητα στην εκτελεστική και όχι στη δικαστική εξουσία. Περαιτέρω, παραπέμπουν στην **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584**, σύμφωνα με την οποία η Οδηγία 2013/32 δεν καθορίζει ένα συγκεκριμένο τρόπο εφαρμογής του άρθρου 46 παράγραφος 3, αλλά ο σχεδιασμός του μοντέλου ελέγχου εναπόκειται στα κράτη μέλη. Υπάρχει, όπως επισημαίνουν, πάντοτε η δυνατότητα ακύρωσης της επίδικης απόφασης λόγω κακής άσκησης της διακριτικής εξουσίας της αποφαινόμενης αρχής, χωρίς όπως θεωρούν να στερείται από το ΔΔΔΠ ο *ex nunc* έλεγχος.

- 30 Παραπέμπουν εξάλλου στην **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29ης Ιουνίου 2023, International Protection Appeals Tribunal and Others (Attentat au Pakistan), C-756/21, EU:C:2023:523, σκέψεις 28 έως 94**, προωθώντας τη θέση ότι από την εν λόγω απόφαση προκύπτει η υποχρέωση της αποφαινόμενης αρχής να λαμβάνει αυτή πραγματογνωμοσύνη για την ψυχική υγεία του εκάστοτε αιτούντος. Σημειώνουν τέλος τη δυνατότητα του αιτούντος, με δικά του έξοδα να μεριμνήσει για τη διενέργεια συναφών ιατρικών εξετάσεων. Επικαλούνται επίσης την κατ' αναλογία εφαρμογή των **προτάσεων του Γενικού Εισαγγελέα ημερομηνίας 5 Δεκεμβρίου 2019, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá), C-564/18, EU:C:2019:1056**, όπου ο Γενικός Εισαγγελέας εισηγήθηκε ότι η διάταξη με την οποία θεσπίζεται προθεσμία έκδοσης δικαστικής απόφασης δύναται να παρακαμφθεί όταν ο ιδιαίτερα υψηλός αριθμός προσφυγών καθιστούν πρακτικά ανεφάρμοστη την ισχύουσα προθεσμία. Κατ' αναλογία εισηγούνται ότι εάν το δικαστήριο δεν μπορεί να ασκήσει τον *ex nunc* και πλήρη έλεγχο της αιτήσεως ασύλου ενός αιτούντος οφείλει να ακυρώσει την επίδικη πράξη.
- 31 Τέλος, παραπέμποντας **στις σκέψεις 92 έως 96 της απόφασης του ΔΕΕ ημερομηνίας 4 Οκτωβρίου 2018, Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801**, υποστηρίζουν ότι εάν το ΔΔΔΠ δεν είναι σε θέση ως το εθνικό δικαστήριο του Άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32 να προβεί σε *ex nunc* και πλήρη αξιολόγηση των γεγονότων και των νομικών ζητημάτων, η εθνική νομοθεσία περιέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις προς τούτο με το εδάφιο (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου, ήτοι τη δυνατότητα του Δικαστηρίου να διατάξει διοικητική αρχή να απαντήσει επί συγκεκριμένου εξεταζόμενου ζητήματος.
- 32 Ο Αιτητής, ο οποίος εμφανίζεται αυτοπροσώπως δεν υπέβαλε οποιεσδήποτε θέσεις, καίτοι του δόθηκε η δυνατότητα, αναφορικά με την πρόθεση του Δικαστηρίου να αποστείλει προδικαστικό ερώτημα στο ΔΕΕ.

ΣΤ. Επί του κανονιστικού πλαισίου αποστολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ.

- 33 [OMISSIS].

- 34 [OMISSIS]
- 35 [OMISSIS]
- 36 [OMISSIS]
- 37 [OMISSIS] [παράθεση ενωσιακής νομοθεσίας και νομολογίας σχετικά με τον μηχανισμό της προδικαστικής παραπομπής και το παραδεκτό προδικαστικών ερωτημάτων]
- 38 [OMISSIS] [παράθεση εθνικής νομολογίας σχετικά με τη δυνατότητα και τον τρόπο υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο]
- 39 [OMISSIS] [Συστάσεις προς τα εθνικά δικαστήρια, σχετικές με την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων, ΕΕ 2019, C 380, σ. 1. Παράθεση των σημείων 3 και 5.]
- 40 Κατόπιν των ανωτέρω επισημάνσεων αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους το ΔΔΔΠ κρίνει σκόπιμη, εν προκειμένω, την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων προς το ΔΕΕ με σκοπό την ερμηνεία διατάξεων του ενωσιακού δικαίου.

Z. Επί των λόγων αποστολής προδικαστικού ερωτήματος στην παρούσα υπόθεση.

- 41 Η εξέταση των αιτημάτων αναγνώρισης καθεστώτος διεθνούς προστασίας υπό την εθνική νομοθεσία, λαμβάνει χώρα σε δύο στάδια. Το μεν πρώτο στάδιο εξέτασης λαμβάνει χώρα ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου, η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών (άρθρο 2 του περί Προσφύγων Νόμου), και η οποία συνιστά την «αποφαινόμενη αρχή» του άρθρου 2, στοιχείο στ), της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Το παρόν Δικαστήριο, ιδρυθέν δυνάμει του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου, συνιστά το «πρωτοβάθμιο δικαστήριο», το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 46 παράγραφος 3 της ίδιας Οδηγίας. Το παρόν Δικαστήριο, ως το εθνικό Δικαστήριο το οποίο εγκαθιδρύθηκε με σκοπό τη μεταφορά του άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ (αντίστοιχο άρθρο 11 του περί Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου), καλείται δυνάμει των εν λόγω διατάξεων (άρθρο 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ και στοιχείο (α), του εδαφίου (3) του άρθρου 11 του περί Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου) να εξετάσει πλήρως και *ex nunc* τα γεγονότα και τα νομικά ζητήματα που διέπουν την επίδικη απόφαση και να *αποφανθεί εν τέλει εάν θα επικυρώσει εν όλω ή εν μέρει την απόφαση, ή θα ακυρώσει και τροποποιήσει εν όλω ή εν μέρει αυτήν*. Η εν λόγω διάταξη αποτελεί τη σημαντικότερη διάταξη από την οποία το παρόν Δικαστήριο αντλεί την εξουσία του και στη βάση της οποίας καθορίζεται η έκταση και η φύση του ελέγχου που ασκείται επί των απορριπτικών πρωτοβάθμιων αποφάσεων επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ενόψει του ότι τα χαρακτηριστικά της προσφυγής του άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ πρέπει να καθορίζονται τηρουμένου του άρθρου 47 του Χάρτη **(βλ. απόφαση του ΔΕΕ**

ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, σκέψη 31), εφαρμογής τυγχάνει εν προκειμένω πέραν της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ και ο Χάρτης.

- 42 Όπως προκύπτει από το ιστορικό των δηλώσεων του Αιτητή κατά τη διοικητική αλλά και κατά την παρούσα δικαστική διαδικασία, αυτές χαρακτηρίζονται από έντονη έλλειψη συνοχής, λογικής αλληλουχίας και ευλογοφάνειας. Παρά τούτα, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, οι Καθ' ων η αίτηση κατά τη διοικητική διαδικασία δεν προχώρησαν στη διενέργεια οποιονδήποτε ψυχολογικών ή άλλων ιατρικών εξετάσεων σε σχέση με την κατάσταση της ψυχικής και σωματικής υγείας του Αιτητή, αναφορικά με ενδείξεις που να υποδηλώνουν παρελθοντικές διώξεις ή σοβαρή βλάβη αυτού ή συμπτώματα και ενδείξεις βασανιστηρίων ή άλλων σοβαρών πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας.
- 43 Η υποχρέωση εξατομικευμένης αξιολόγησης, λαμβανομένης υπόψιν της προσωπικής κατάστασης του αιτούντος, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο Αιτητής πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας προβλέπεται ρητά από το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ και είναι παγίως νομολογημένη (ενδεικτικά **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, PG, C-406/18, EU:C:2020:216, σκέψη 29**). Εντός μίας τέτοιας αξιολόγησης οφείλει να λαμβάνεται υπόψιν τυχόν ευαλωτότητα του Αιτητή.³ Πράγματι, τυχόν ευαλωτότητα του Αιτητή δύναται να επηρεάσει, μεταξύ άλλων, «*τον τρόπο και το βαθμό που ο Αιτητής βρίσκεται σε θέση να παρέχει μία συνεκτική και συνεπή παράθεση της βάσης του ισχυρισμού του [...] και επομένως να επηρεάσει την αξιολόγηση της αξιοπιστίας*»⁴. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ισχυρισμών του Αιτητή, αναπόσπαστο τμήμα της αίτησέως του για διεθνή προστασία, δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί εν προκειμένω εάν δεν επιβεβαιωθεί η κατάσταση της υγείας του.
- 44 Ειδικότερα, κρίνεται εν προκειμένω αναγκαίο να εξεταστεί και να διαγνωστεί ιατρικώς και επιστημονικώς, εάν η έντονη ασυνέπεια και έλλειψη ευλογοφάνειας στις δηλώσεις του Αιτητή εδράζεται σε οποιοδήποτε ιατρικής φύσεως παράγοντα.
- 45 Το εθνικό δίκαιο, ήτοι ο περί Προσφύγων Νόμος, στο άρθρο 15 αυτού, ρητά προβλέπει την αρμοδιότητα της διοίκησης προς παραπομπή του αιτούντος σε ιατρό ή/και ψυχολόγο αναφορικά με ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν παρελθοντικές διώξεις ή σοβαρή βλάβη αυτού ή συμπτώματα και ενδείξεις βασανιστηρίων ή άλλων σοβαρών πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας. Στο

³ EASO, 'Evidence and Credibility Assessment in the Context of the Common European Asylum System – Judicial Analysis' (2018), 64 διαθέσιμο σε <https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO%20Evidence%20and%20Credibility%20Assessment%20JA%20EN.pdf> (ημερομηνία πρόσβασης 21/2/2024)

⁴ EASO, 'Evidence and Credibility Assessment in the Context of the Common European Asylum System – Judicial Analysis' (2018), 64 διαθέσιμο σε <https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO%20Evidence%20and%20Credibility%20Assessment%20JA%20EN.pdf> (ημερομηνία πρόσβασης 15/2/2023)

παρόν στάδιο δεν υπάρχει οποιοδήποτε αντίστοιχο σαφές εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που να επιτρέπει στο ΔΔΔΠ, να έχει άμεση πρόσβαση σε πραγματογνώμονες ή εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό με σκοπό τη διάγνωση αναφορικά με τις ανωτέρω ενδείξεις ή συμπτώματα του αιτούντος, του οποίου η προσφυγή εξετάζεται. Προβλέπεται, ωστόσο, στο εδάφιο (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου ότι *«Το Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας δύναται να διατάζει διοικητική αρχή όπως του απαντήσει ερώτημα σχετικό προς το εξεταζόμενο επίδικο θέμα εντός καθοριζόμενης από το δικαστήριο προθεσμίας.»*. Επιπλέον, δυνάμει του Κανονισμού 8 των περί της Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019, *«Το Δικαστήριο δύναται να καθορίζει τη διαδικασία και να εκδίδει οδηγίες κατά περίπτωση αναφορικά με τη λήψη γραπτής ή προφορικής μαρτυρίας ή άλλων αποδεικτικών μέσων, όπως ήθελε κρίνει ορθό και δίκαιο υπό τις περιστάσεις.»*

- 46 Οι Καθ' ων η αίτηση στις θέσεις τους αναφορικά με την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος παραπέμπουν σε δύο πρόσφατες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου, η μία πρωτοβάθμιας και η δεύτερη δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας, αναφορικά με αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για την έκδοση προνομιακού εντάλματος certiorari. Υπενθυμίζεται ότι η αίτηση certiorari στρέφεται κατά απόφασης κατώτερου δικαστηρίου και η έκδοση προνομιακού εντάλματος certiorari ζητείται, μεταξύ άλλων, όταν η απόφαση του κατώτερου δικαστηρίου εκδόθηκε καθ' υπέρβαση ή ελλείψει δικαιοδοσίας ή αν προκύπτει στην όψη του πρακτικού προφανές νομικό λάθος.
- 47 Με την απόφασή του στην υπόθεση αναφορικά με την αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για την έκδοση Προνομιακού Εντάλματος της φύσεως Certiorari ν αναφορικά με τη Διαταγή του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας ημερ. 10.2.2023 που εκδόθηκε στο πλαίσιο της προσφυγής υπ' αρ. 7386/22, Πολιτική Αίτηση αρ. 31/2023, ημερομηνίας 7.4.2023, το Ανώτατο Δικαστήριο (Πρωτοβάθμια Δικαιοδοσία), εξέτασε διάταγμα του ΔΔΔΠ, το οποίο εκδόθηκε σε υπόθεση κατά την οποία η Αιτήτρια ήταν υπό κράτηση, και στην οποία προβλήθηκε ισχυρισμός ότι αυτή υπήρξε θύμα βιασμού και ότι αντιμετώπιζε ψυχολογικά προβλήματα. Κρίθηκε από το ΔΔΔΠ αναγκαία η διενέργεια ιατρικών εξετάσεων στη βάση του ακόλουθου σκεπτικού, το οποίο παραθέτει αυτούσιο στην εν λόγω απόφασή του το Ανώτατο Δικαστήριο:

«Η υπόθεση τίθεται σήμερα εκτάκτως ενώπιόν μου, γιατί η συνήγορος της αιτήτριας υποστηρίζει ότι η αιτήτρια ως θύμα βιασμού, λανθασμένως έχει κριθεί αναξιόπιστη, καθώς αντιμετωπίζει ψυχολογικά προβλήματα. Με βάση τα ενώπιον του δεδομένα, το Δικαστήριο δίνει τις ακόλουθες οδηγίες. Πρώτον, θα αναστείλει προσωρινό την εκδίκαση της υπόθεσης και θα ζητήσει από τους Καθ' ων η αίτηση να προχωρήσουν σε ψυχολογική-ιατρική εξέταση της αιτήτριας, η οποία βρίσκεται υπό κράτηση, ενδεχομένως να αποτελεί ευάλωτο πρόσωπο και η προσφυγή της πρέπει να εξεταστεί με ταχύτητα καθώς βρίσκεται και υπό κράτηση. Το δεδομένο αυτό ενδέχεται να επηρεάζει

και το μέτρο της κράτησης, το οποίο ωστόσο δεν είναι επίδικο εν προκειμένω. Επειδή το ζήτημα της αξιοπιστίας των ισχυρισμών της Αιτήτριας θα κριθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, καθώς το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει την αίτησή ασύλου της Αιτήτριας εξ υπαρχής και *ex nunc*, θεωρεί σκόπιμο για το βέλτιστο συμφέρον της δικαιοσύνης, να δοθούν οι εν λόγω οδηγίες στους καθ' ων η αίτηση. Η ψυχική και η σωματική κατάσταση της Αιτήτριας μπορούν να διαγνωστούν μόνο κατόπιν σχετικών επιστημονικών μεθόδων, γιατί πρόκειται για επιστημονικής φύσεως γνώση που δεν κατέχει το Δικαστήριο. Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας της Αιτήτριας αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εξέτασης της αίτησής της για διεθνή προστασία και από τη διάγνωση της κατάστασής της ως εν δυνάμει ευάλωτου προσώπου εξαρτάται εάν είναι πράγματι ικανή να εκθέσει με συνοχή τις θέσεις της και σε ποιο βαθμό (βλ. *EASO Practical Guide: Evidence Assessment*). Λαμβάνοντας υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα και κυρίως το δικαίωμα της αιτήτριας στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11, εδάφιο 6 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου και λαμβάνοντας υπόψη και τους διαδικαστικούς κανονισμούς του παρόντος Δικαστηρίου και ειδικά τον διαδικαστικό κανονισμό 8, σε συνάρτηση με τις διατάξεις του περί Προσφύγων Νόμου, αναφορικά με τον χειρισμό και τις συνθήκες των προσώπων που είναι ευάλωτα, διατάσσονται οι Καθ' ων η αίτηση να προχωρήσουν στη συγκεκριμένη ιατρική/ ψυχολογική εξέταση της Αιτήτριας ανάλογη με τα ισχύοντα στο άρθρο 15 του περί Προσφύγων Νόμου, προκειμένου να διαγνωστεί η ψυχολογική και σωματική κατάσταση της Αιτήτριας και ειδικότερα η ικανότητά της να εκθέτει παρελθόντα γεγονότα. Αναμένεται να έχουν ενημερώσει σχετικά με τις ενέργειες που λήφθηκαν μέχρι τις 20/2/23, το Δικαστήριο.».

- 48 Το Ανώτατο Δικαστήριο εξετάζοντας το εν λόγω επίδικο διάταγμα του ΔΔΔΠ, υπό το φως του εδαφίου (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου, του Κανονισμού 8 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019 και του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου, έκρινε αναρμόδιο το ΔΔΔΠ να εκδώσει την ανωτέρω διαταγή.
- 49 Συγκεκριμένα, το Ανώτατο Δικαστήριο, αναφερόμενο στο εδάφιο (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου και στον Κανονισμό 8 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019, κατέληξε ότι στη βάση αυτών θα μπορούσε να υποβληθεί ερώτημα από το Δικαστήριο προς τη διοίκηση για το λόγο για τον οποίο δεν υποβλήθηκε η αιτούσα άσυλο σε ψυχολογική εξέταση ή να ζητήσει να προσκομιστούν ενώπιον του τα αποτελέσματα τυχόν εξέτασης. Επιπλέον, επεσήμανε ότι το άρθρο 15 του περί Προσφύγων Νόμου, παρέχει εξουσία (μόνο) σε λειτουργό της διοικητικής αρχής να παραπέμψει τον εκάστοτε αιτούντα άσυλο σε ιατρικές εξετάσεις. Καταλήγοντας το Ανώτατο Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το ΔΔΔΠ εν προκειμένω,

ζητώντας τη διενέργεια των εν λόγω ιατρικών εξετάσεων από τη διοίκηση, ενήργησε εκτός των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του.

- 50 Στη δευτεροβάθμια δικαιοδοσία του το Ανώτατο Δικαστήριο, στην υπόθεση Αναφορικά με την Αίτηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για την Έκδοση Προνομιακού Εντάλματος της Φύσεως *Certiorari v. Αναφορικά με την Απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Ημερομηνίας 10.2.2023, Πολιτική Έφεση αρ. 30/2023, ημερομηνίας 15.5.2023*, επικύρωσε την ανωτέρω απόφαση επί της Πολιτικής Αίτησης αρ. 31/2023 (βλ. ανωτέρω) και επιβεβαίωσε ότι το ΔΔΔΠ ενήργησε εκτός των αρμοδιοτήτων και εξουσιών του εκδίδοντας διαταγή για παραπομπή της Αιτήτριας σε ιατρικές εξετάσεις, καθώς η εφαρμογή του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου επαφίεται σε αρμόδιο λειτουργό της διοίκησης. Εναπόκειται, όπως επεσήμανε, στο ΔΔΔΠ η ρύθμιση της διαδικασίας του για υποβολή ερωτημάτων στις αρχές, μεταξύ των οποίων και η αναζήτηση πληροφοριών κατά πόσον η διοικητική αρχή υπέβαλε ή όχι συγκεκριμένο αιτητή σε ιατρικές εξετάσεις.
- 51 Καταρχάς, παρατηρείται ότι καίτοι οι ίδιοι οι Καθ' ων η αίτηση καταχώρισαν την αίτηση *certiorari* στις ανωτέρω υποθέσεις, όπου κρίθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο ότι το εδάφιο (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου δεν επιτρέπει στο ΔΔΔΠ να ζητήσει πρωτογενώς τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων από τους Καθ' ων η αίτηση (παρά μόνο αυτοί να προσκομίσουν τυχόν υφιστάμενες εξετάσεις) εντούτοις, επικαλούνται στις γραπτές τους θέσεις την εν λόγω διάταξη προκειμένου να υποστηρίξουν ότι το ερώτημα προς το ΔΕΕ δεν είναι λυσιτελής. Ως αναφέρουν ειδικότερα, «*εάν το ΔΔΔΠ (...) δεν είναι σε θέση να προβεί σε πλήρη και ex nunc αξιολόγηση των γεγονότων και των νομικών ζητημάτων η εθνική νομοθεσία περιέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις ως προς αυτό*», υποδεικνύοντας ότι επιτρέπει στο ΔΔΔΠ να καλύψει το κενό που προκύπτει από την έλλειψη ιατρικών εξετάσεων κατά την πρωτοβάθμια εξέταση της αίτησης ενός αιτούντος η υπό αναφορά διάταξη (βλ. σημείο 4.25 των γραπτών θέσεων των Καθ' ων η αίτηση).
- 52 Επιπλέον, σημειώνεται ότι καίτοι στη διαταγή του πρωτόδικου δικαστηρίου στην εν λόγω υπόθεση γίνεται αναφορά στην έκταση του ελέγχου που ασκεί επί των απορριπτικών αποφάσεων επί αιτήσεων ασύλου (*ex υπαρχής και ex nunc*) και στην αναγκαιότητα των ιατρικών εξετάσεων προς άσκηση του εν λόγω ελέγχου, εντούτοις η αρμοδιότητα του ΔΔΔΠ να εκδώσει την εκεί επίδικη διαταγή εξετάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο μόνο υπό το φως των ανωτέρω τριών διατάξεων (εδάφιο (6) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Νόμου, του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου, του Κανονισμού 8 των περί της Λειτουργίας του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019). Ως εκ τούτου, η εξουσία παραπομπής σε ιατρικές εξετάσεις από το ΔΔΔΠ δεν εξετάστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο και υπό το φως του εδαφίου (3) του άρθρου 11 του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου

- Διεθνούς Προστασίας Νόμου, στο οποίο γίνεται ρητή αναφορά στον εξ υπαρχής και *ex nunc* έλεγχο που οφείλει το ΔΔΔΠ να ασκήσει επί της επίδικης απορριπτικής πράξης. Ως εκ τούτου, το προδικαστικό ερώτημα που απευθύνει το ΔΔΔΠ δεν εξετάστηκε κατ' ουσία από το Ανώτατο Δικαστήριο, αντίθετα με όσα υποστηρίζουν οι Καθ' ων η αίτηση.
- 53 Σε κάθε περίπτωση, όπως επισημαίνεται ανωτέρω, η αρμοδιότητα αυθεντικής ερμηνείας των ενωσιακών διατάξεων επαφίεται αποκλειστικά στο ΔΕΕ, προς διασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας του ενωσιακού δικαίου. Η έννοια του «πλήρους και *ex nunc*» ελέγχου συνιστά εξάλλου αυτοτελή έννοια του ευρωπαϊκού δικαίου (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψεις 106-107**).
- 54 Το ερώτημα που προτίθεται το παρόν Δικαστήριο να αποστείλει αποσκοπεί να διευκρινίσει κατά πόσον το άρθρο 46 παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 2013/32, στο πλαίσιο του πλήρους και *ex nunc* ελέγχου, παρέχει την εξουσία στον εθνικό δικαστή, ερμηνεύοντας της εθνικές διατάξεις και αντλώντας εξουσία απευθείας ακόμα από τις αντίστοιχες με το εθνικό του δίκαιο διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και κυρίως το άρθρο 46 παράγραφος 3, ερμηνευόμενο υπό το φως του άρθρου 47 του Χάρτη, την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ και την υποχρέωση συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ, να βρει τα κατάλληλα μέσα ώστε να πραγματοποιήσει τον πλήρη και *ex nunc* έλεγχο της απορριπτικής απόφασης επί αιτήσεως ασύλου.
- 55 Τόσο δε το Άρθρο 4, παράγραφος 1, της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ όσο και το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3, της οδηγίας 2013/32 φωτίζουν και νοηματοδοτούν όλες τις λοιπές διατάξεις που σκοπό έχουν να παρέχουν στο Δικαστήριο τα εργαλεία άσκησης του πλήρους και *ex nunc* ελέγχου της απορριπτικής απόφασης ασύλου.
- 56 Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, τα κράτη μέλη «βάσει του άρθρου 46, παράγραφος 3, της οδηγίας 2013/32, υποχρεούνται να διαμορφώνουν την εθνική τους νομοθεσία κατά τρόπο τέτοιοι ώστε η εξέταση των προσφυγών αυτών να περιλαμβάνει τον δικαστικό έλεγχο του συνόλου των πραγματικών και νομικών ζητημάτων που επιτρέπουν στον δικαστή να προβεί στην εξέταση της υπόθεσης βάσει επικαιροποιημένων στοιχείων.». (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψη 110**)
- 57 Ως έχει εξάλλου κριθεί από το ΔΕΕ, το άρθρο 46, παράγραφος 3, όπου προβλέπεται η απαίτηση του πλήρους και *ex nunc* ελέγχου, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, συνιστά ενωσιακό κανόνα δικαίου ο οποίος αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουλίου 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψη 73**) Ως προς τις προϋποθέσεις ανάπτυξης άμεσου αποτελέσματος εκ των διατάξεων μίας Οδηγίας, βάσει της νομολογίας του ΔΕΕ, τούτο λαμβάνει χώρα «σε κάθε περίπτωση που οι διατάξεις μιας οδηγίας είναι, από άποψη περιεχομένου, απηλλαγμένες αιρέσεων και επαρκώς ακριβείς, οι ιδιώτες μπορούν να τις επικαλούνται έναντι του κράτους ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, είτε όταν το κράτος αυτό παραλείπει να

μεταφέρει εμπροθέσμως την οδηγία στο εσωτερικό δίκαιο είτε όταν προβαίνει σε πλημμελή μεταφορά της εν λόγω οδηγίας.» (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 22 Ιουνίου 1989, **Fratelli Constanzo v. Comune di Milano**, C-103/88, EU:C:1989:256, σκέψη 29) Στην απόφαση *Van Duyn* το ΔΕΕ αξιολόγησε, προκειμένου να προβεί σε συμπεράσματα επί του άμεσου αποτελέσματος διάταξης Οδηγίας, ότι «*Η διάταξη αυτή, [...] προβλέπει μian υποχρέωση χωρίς καμία επιφύλαξη ή όρο, και που από τη φύση της δεν απαιτεί την παρεμβολή καμιάς πράξεως των οργάνων είτε της Κοινότητας, είτε των κρατών-μελών [...]*» (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 4 Δεκεμβρίου 1974, **Van Duyn v. Home Office**, C-41/74, EU:C:1974:133, σκέψη 13) Στην απόφαση *Becker* το ΔΕΕ προέβη σε εκτίμηση περί του άμεσου αποτελέσματος διάταξης η οποία περιείχε «προϋποθέσεις» (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Ιανουαρίου 1982, **Becker**, C-8/81, EU:C:1982:7, σκέψεις 27-40)

58 Το παρόν Δικαστήριο προβληματίζεται σχετικά με το κατά πόσο θα βρίσκεται σε θέση διενέργειας πλήρους και *ex nunc* ελέγχου, μίας «εξαντλητικής και επικαιροποιημένης εξετάσεως των αναγκών διεθνούς προστασίας του αιτούντος, υπό το πρίσμα όλων των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων» (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, **PG**, C-406/18, EU:C:2020:216, σκέψη 20), όπως εξάλλου σκιαγραφείται και στην ανωτέρω παράγραφο 43 του παρόντος, εφόσον δεν του αναγνωριστεί η αρμοδιότητα παραπομπής του Αιτητή σε ιατρικές εξετάσεις ή διαταγής της διοίκησης να παραπέμψει τον Αιτητή σε τέτοιες εξετάσεις. Η χρησιμότητα μίας τέτοιας ιατρικής εξέτασης από το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο έχει αναγνωριστεί και από το ΔΕΕ (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, **PG**, C-406/18, EU:C:2020:216, σκέψη 31), το οποίο μάλιστα στην απόφασή του *International Protection Appeals Tribunal and Others (Attentat au Pakistan)* (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουνίου 2023, **International Protection Appeals Tribunal and Others (Attentat au Pakistan)**, C-756/21, EU:C:2023:523, σκέψη 60), έκρινε ότι «ένας τέτοιος έλεγχος του βασίμου» της απόφασης της διοικητικής αρχής «προϋποθέτει (...) τη δυνατότητα να διαταχθεί η διεξαγωγή αποδείξεων, προκειμένου να είναι δυνατή η έκδοση αποφάσεως *ex nunc*». Βάσει του ανωτέρω σκεπτικού, έκρινε ότι ενδέχεται η αρχή η οποία προβαίνει σε πλήρη και *ex nunc* έλεγχο να οφείλει να λάβει ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης ιατροδικαστικής πραγματογνωμοσύνης, η οποία κρίνεται πρόσφορη και αναγκαία (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουνίου 2023, **International Protection Appeals Tribunal and Others (Attentat au Pakistan)**, C-756/21, EU:C:2023:523, σκέψη 60).

59 Στην ανωτέρω υπόθεση, το παρόν Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν καθίσταται σαφές εάν το εθνικό δίκαιο προέβλεπε ρητά την αρμοδιότητα της IPAT (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουνίου 2023, **International Protection Appeals Tribunal and Others (Attentat au Pakistan)**, C-756/21, EU:C:2023:523) να προβεί σε διαταγή διεξαγωγής πραγματογνωμοσύνης, ενόψει των όσων αναφέρονται περί της αρμοδιότητας της IPAT στη σκέψη 59 της απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, ούτε το αιτούν στην απόφαση αυτή Δικαστήριο, ούτε «οι IPAT κ.λ.π.», ούτε ο εκεί Αιτητής φαίνεται να αμφισβητούν την ύπαρξη τέτοιας

αρμοδιότητας της IPAT. Στην απόφαση **F (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιανουάριου 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, σκέψεις 43- 45)**, το ΔΕΕ έκρινε πως η εξουσία του Δικαστηρίου στο πλαίσιο του άρθρου 46 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ (και του άρθρου 39 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ) προς διαταγή διεξαγωγής αποδείξεων δεν οριοθετείται ειδικά. Το άρθρο 46 παράγραφος 4 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ (και το άρθρο 39 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ), ως αναφέρθηκε, διευκρινίζει ότι *«τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν τις απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση από τον αιτούντα του δικαιώματός του πραγματικής προσφυγής»*. Εντός ενός τέτοιου πλαισίου διευκρινίστηκε ότι δεν αποκλείεται η δυνατότητα του Δικαστηρίου προς διαταγή πραγματογνωμοσύνης. Ως καθίσταται εμφανές, το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι «δεν αποκλείεται» από τα ανωτέρω άρθρα τυχόν διαταγή προς διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης, χωρίς, ωστόσο, να προκύπτει απάντηση επί τυχόν απουσίας κανονιστικού πλαισίου το οποίο να προβλέπει τέτοια αρμοδιότητα για το Δικαστήριο του άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Δεν είναι συνεπώς σαφές από την έως τώρα νομολογία του ΔΕΕ εάν αναγνώριση μιας τέτοιας εξουσίας στο Δικαστήριο του άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ εναπόκειται στη δικονομική αυτονομία των κρατών μελών ή απορρέει, ενδεχομένως, απευθείας από την παράγραφο 3 του άρθρου 46, ενόψει και του αναγνωρισμένου άμεσου αποτελέσματος αυτής, εφόσον μία τέτοια αρμοδιότητα κριθεί αναγκαία για την πραγματοποίηση εξατομικευμένου, πλήρους και *ex nunc* ελέγχου των αναγκών διεθνούς προστασίας του Αιτητή. Ως εκ των ανωτέρω, το αιτούν Δικαστήριο δε θεωρεί πως το ζήτημα της αρμοδιότητας του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου του άρθρου 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ να διατάξει πραγματογνωμοσύνη, σε περίπτωση που τέτοια εξουσία δεν προβλέπεται ρητά από το εθνικό δίκαιο, έχει επιλυθεί ή ότι συνιστά ζήτημα σχετικά με το οποίο δεν καταλείπεται οποιαδήποτε εύλογη αμφιβολία προς την ορθή εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου.

- 60 Σε σχέση με τα μέσα τα οποία παρέχει η εθνική νομοθεσία ως προς τη διαπίστωση των συμπτωμάτων ή ενδείξεων του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου, το Ανώτατο Δικαστήριο της Κυπριακής Δημοκρατίας, έκρινε, βάσει των προεκτεθέντων, πως το παρόν Δικαστήριο δε διαθέτει αρμοδιότητα έκδοσης διαταγής ώστε η αποφαινόμενη αρχή να προχωρήσει σε συγκεκριμένη ιατρική/ψυχολογική εξέταση Αιτητή ο οποίος έχει προσφύγει ενώπιόν του.
- 61 Προβληματίζει το αιτούν Δικαστήριο το κατά πόσο η δυνατότητα για υποβολή ερωτήσεων στη διοικητική αρχή περί μη παραπομπής του Αιτητή σε ιατρικές εξετάσεις, όπως έχει ερμηνευθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο στις αποφάσεις του στην **Πολιτική Αίτηση Αρ. 31/2023 και στην Πολιτική Έφεση αρ. 30/2023, (βλ. ανωτέρω)**, επιτρέπει σε αυτό να προβεί στην «εξαντλητική και επικαιροποιημένη εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας» του Αιτητή. Πράγματι, το Δικαστήριο ενδεχομένως λάβει χρήσιμες πληροφορίες από την αποφαινόμενη αρχή σχετικά με το λόγο για τον οποίο εκτιμήθηκε ότι μία ιατρική εξέταση δεν υπήρξε πρόσφορη ή αναγκαία στην περίπτωση του Αιτητή. Ωστόσο, στην περίπτωση που η κρίση του Δικαστηρίου διαφοροποιηθεί από αυτήν της διοίκησης, δε θα διαθέτει αυτεπαγγέλτως οποιοδήποτε μέσο στη διάθεσή του

ώστε να λάβει εικόνα της επικαιροποιημένης κατάστασης της υγείας του Αιτητή και να διατάξει τη διεξαγωγή του ελέγχου των ενδείξεων ή/και συμπτωμάτων του άρθρου 15 του περί Προσφύγων Νόμου, στον οποίο παρέλειψε να προβεί η διοίκηση.

- 62 Οι Καθ' ων η αίτηση προβάλλουν ακόμα ότι στον Αιτητή αναγνωρίζεται, επίσης, η δυνατότητα προσκόμισης ιατρικών εξετάσεων υπό τους όρους, στην παρούσα περίπτωση, του Κανονισμού 10 των περί της Λειτουργίας Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας Διαδικαστικών Κανονισμών του 2019. Ωστόσο, ένας αιτητής διεθνούς προστασίας δεν είναι δυνατό να τεκμαίρεται ότι αντιλαμβάνεται ποια έγγραφα είναι σχετικά ως προς την εξέταση της αίτησής του⁵, πολλώ δε μάλλον στην παρούσα περίπτωση, που αυτός δεν εκπροσωπείται από συνήγορο. Ειδικά στις περιπτώσεις, εξάλλου, ευάλωτων αιτούντων, όπως ενδέχεται να συνιστά ο αιτών, είναι πιθανό τα πρόσωπα αυτά να μη βρίσκονται σε θέση να εκπροσωπήσουν αποτελεσματικά τους εαυτούς τους ενώπιον του Δικαστηρίου.⁶ Στην παρούσα περίπτωση ο Αιτητής, σε κάθε περίπτωση, σε τέτοια αυτεπάγγελτη ενέργεια δεν έχει προβεί. Το Δικαστήριο τονίζει, ωστόσο, ότι ακόμα και σε περίπτωση προσκόμισης σχετικών εξετάσεων από μέρους του Αιτητή, αυτό δε θα ήταν σε θέση να προβεί σε οποιαδήποτε ενέργεια προς συμπλήρωση ή επαλήθευση των προσκομισθέντων στοιχείων.
- 63 Ως εκ τούτου, στη συγκεκριμένη περίπτωση το Δικαστήριο εκτιμά πως τα μέσα, τα οποία διαθέτει από το εθνικό του δίκαιο για την πραγματοποίηση της εξέτασης του άρθρου 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, εάν ήθελε κριθεί πως επαφίονται στη δικονομική αυτονομία των κρατών-μελών, δε διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα του άρθρου αυτού, ιδωμένου υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, καθιστώντας υπερβολικά δυσχερές το δικαίωμα του αιτούντος διεθνή προστασία προς εξατομικευμένο έλεγχο του αιτήματος του (βλ. ως προς την αρχή της αποτελεσματικότητας **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, PG, C-406/18, EU:C:2020:216, σκέψεις 28 επ.**, ειδικά σχετικά ως προς την ανάγκη διασφάλισης της πρακτικής αποτελεσματικότητας του ανωτέρω άρθρου 46 παράγραφος 3 ενδεικτικά **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, σκέψεις 148-149, απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουλίου 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψη 59**).
- 64 Προβληματίζει επιπλέον το παρόν Δικαστήριο το γεγονός ότι σε περίπτωση που δεν γίνει δεκτή η κατ' αναλογία εφαρμογή άλλων εργαλείων για πραγματοποίηση ιατρικών εξετάσεων κατόπιν διαταγής δικαστηρίου, στις περιπτώσεις όπου ένα

⁵ EUAA, 'Evidence and Credibility Assessment in the Context of the Common European Asylum System Judicial Analysis' https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-02/Evidence_credibility_judicial_analysis_second_edition.pdf (ημερομηνία πρόσβασης 21/03/2024)

⁶ EASO, 'Judicial Analysis in the Context of Applications for International Protection' (2021), 205 διαθέσιμο σε https://euaa.europa.eu/sites/default/files/Vulnerability_JA_EN.pdf (ημερομηνία πρόσβασης 21/03/2024)

ιατρικό ζήτημα προκύψει κατά τη δικαστική εξέταση μίας αιτήσεως ασύλου, τότε αυτό θα κληθεί να ακυρώσει, μια ενδεχομένως ορθή διοικητική απόφαση, διότι δεν μπορεί το ίδιο να ασκήσει *ex nunc* έλεγχο των περιστάσεων του αιτούντος άσυλο. Σε μια τέτοια περίπτωση η διοίκηση θα αναλάβει εκ νέου την εξέταση μίας αιτήσεως, λαμβάνοντας υπόψη την επικαιροποιημένη κατάσταση του αιτούντος, και κυρίως να παραπέμψει η ίδια τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις. Η πιο πάνω διαδικασία δεν φαίνεται να συμβιβάζεται με τις αρχή της ταχύρρυθμης εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, ούτε με την οικονομία του συστήματος ασύλου. Βάσει εξάλλου της αιτιολογικής σκέψης 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΚ «*Είναι προς το συμφέρον τόσο των κρατών μελών όσο και των αιτούντων διεθνή προστασία να λαμβάνεται απόφαση επί των αιτήσεων το συντομότερο δυνατό, με την επιφύλαξη της διεξαγωγής κατάλληλης και πλήρους εξέτασης.*».

- 65 Σχετικά, εξάλλου, με τη διάκριση αρμοδιοτήτων μεταξύ διοικητικής αρχής και πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου την οποία οι Καθ' ων η αίτηση επικαλούνται, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι στο Κεφάλαιο II της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 18 αυτού, ο ενωσιακός νομοθέτης παρέιχε στην αποφαινόμενη αρχή αρμοδιότητα παραπομπής του αιτούντος άσυλο σε ιατρικές εξετάσεις από καταλλήλως εκπαιδευμένους επαγγελματίες του τομέα της υγείας. Ως «*αποφαινόμενη αρχή*» είχε ήδη ορίσει στο άρθρο 2 στοιχείο στ) της ανωτέρω Οδηγίας «*κάθε οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κρότους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων πρωτοβαθμίας στις εν λόγω υποθέσεις*». Στο Κεφάλαιο V το οποίο τιτλοφορείται «*Διαδικασίες Άσκησης Ένδικου Μέσου*» δεν προέβη σε κάποια τέτοια ρητή πρόβλεψη ως προς τις αρμοδιότητες του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου του άρθρου 46 παράγραφος 3 της ίδιας οδηγίας. Στο άρθρο 12 της αυτής οδηγίας προβλέπονται εγγυήσεις για τους αιτούντες άσυλο, με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 να εφαρμόζεται σε διαδικασίες σε πρώτο βαθμό (Κεφάλαιο III) και την παράγραφο 2 αυτού να εφαρμόζεται σε διαδικασίες ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου του άρθρου 46 παράγραφος 3 (Κεφάλαιο V). Στην απόφαση του ΔΕΕ, *F*, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 46 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ δεν «*οριοθετούν ειδικώς την εξουσία του δικαστηρίου να διατάσσει τη διεξαγωγή αποδείξεων*» και «*δεν αποκλείουν τη δυνατότητα του δικαστηρίου να διατάξει πραγματογνωμοσύνη με σκοπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της απόφασεως της αποφαινόμενης αρχής*» (απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 25 Ιανουάριου 2018, *F*, C-473/16, EU:C:2018:36, σκέψεις 43, 45). Αλλά και στην απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2017, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591 δόθηκε στο Δικαστήριο η δυνατότητα να αποφανθεί επί της διάκρισης των εγγυήσεων των διαφορετικών κεφαλαίων της Οδηγίας. Το ΔΕΕ παρατήρησε ότι το δικαίωμα του αιτούντος προς υποβολή παρατηρήσεων στο πλαίσιο προφορικής διαδικασίας δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των εγγυήσεων της ανωτέρω παραγράφου 2 του άρθρου 12, καθώς η υποχρέωση διεξαγωγής προσωπικής συνέντευξης βαρύνει την «*αποφαινόμενη αρχή*», χωρίς να ισχύει για τις διαδικασίες προσφυγής, καθώς και ότι ούτε το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ αλλά ούτε κάποια άλλη διάταξη αυτής προβλέπει τη διεξαγωγή ακρόασης

ενώπιον του επιληφθέντος της προσφυγής Δικαστηρίου (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, σκέψεις 25-28**). Εντούτοις το ΔΕΕ, υπό το πρίσμα της καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ), του άρθρου 47 του Χάρτη, καθώς και της υποχρέωσης του αρμόδιου Δικαστηρίου προς πλήρη και *ex nunc* έλεγχο, επεσήμανε ότι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο οφείλει να εκτιμά την αναγκαιότητα μίας τέτοιας ακρόασης. Σε περίπτωση που εκτιμά ότι επιβάλλεται μία τέτοια ακρόαση προς διενέργεια της πλήρους και *ex nunc* εξέτασης, το ΔΕΕ έκρινε ότι η ακρόαση αυτή θα «συνιστά τύπο από τον οποίο αυτό [το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο] δεν μπορεί να παραιτηθεί» (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, σκέψη 45**). Αντίστοιχα, παρότι το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ δεν επιβάλλει στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο την υποχρέωση ακρόασης σε κάθε περίπτωση, «δεν επιτρέπει πάντως στον εθνικό νομοθέτη να εμποδίσει το ως άνω δικαστήριο να διατάξει τη διεξαγωγή ακρόασης σε περίπτωση που αυτό [...] κρίνει αναγκαία μία τέτοια ακρόαση για τους σκοπούς της κατά το άρθρο 46, παράγραφος 3, της οδηγίας πλήρους και *ex nunc* εξετάσεως τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων» (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 26 Ιουλίου 2017, Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, σκέψη 48**). Αναλύοντας την υπόθεση Sacko, στην απόφαση PG (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, PG, C-406/18, EU:C:2020:216**) το ΔΕΕ υπενθύμισε ότι «είναι καταρχήν αναγκαίο να προβλεφθεί, κατά το στάδιο της ένδικης διαδικασίας, ακρόαση του αιτούντος, εκτός από την περίπτωση που πληρούνται ορισμένες σωρευτικές προϋποθέσεις» (**απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 19 Μαρτίου 2020, PG, C-406/18, EU:C:2020:216, σκέψη 31**). Στην ανωτέρω σκέψη έκρινε επίσης, ως έχει ήδη αναφερθεί, ότι «Μπορεί εξάλλου να είναι χρήσιμο να διαταχθεί η διεξαγωγή άλλων αποδείξεων, ιδίως η κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2013/32 ιατρική εξέταση.».

- 66 Οι Καθ' ων η αίτηση επισημαίνουν ακόμα ότι το παρόν Δικαστήριο, σε περίπτωση που κρίνει ότι εσφαλμένα δεν πραγματοποιήθηκε εξέταση του αιτούντος, διαθέτει πάντως αρμοδιότητα να προβεί σε ακύρωση της απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου. Το Δικαστήριο εκτιμά, ωστόσο, ότι η αρμοδιότητα του παρόντος Δικαστηρίου προς ακύρωση της απορριπτικής απόφασης της Υπηρεσίας Ασύλου συνιστά ζήτημα διάφορο της εξέτασης την οποία το ίδιο καλείται να διενεργήσει. Πράγματι, μία τέτοια ακύρωση συνιστά μόνο ενδεχόμενη συνέπεια και αποτέλεσμα της πλήρους και *ex nunc* εξέτασης, την οποία το Δικαστήριο υποχρεούται να διενεργήσει. Δεν είναι δυνατό ως εκ τούτου η αρμοδιότητα ακύρωσης την οποία το Δικαστήριο διαθέτει να επηρεάζει κατά οποιοδήποτε τρόπο την εξουσία του Δικαστηρίου προς πραγματοποίηση ενός τέτοιου ελέγχου (βλ. εξάλλου και **απόφαση του ΔΕΕ ημερομηνίας 29 Ιουλίου 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, σκέψη 54**).
- 67 Συνοψίζοντας, στην παρούσα υπόθεση το αιτούν Δικαστήριο κρίνει σκόπιμη τη διεξαγωγή ιατρικής πραγματογνωμοσύνης του αιτούντος διεθνή προστασία, προκειμένου το ίδιο να είναι σε θέση να προχωρήσει σε εξατομικευμένο, πλήρη και επικαιροποιημένο έλεγχο της αίτησης για παροχή καθεστώτος διεθνούς

προστασίας, υπό το πρίσμα όλων των κρίσιμων πραγματικών και νομικών στοιχείων. Βάσει της εθνικής νομοθεσίας, η παραπομπή σε ιατρικές εξετάσεις αναφορικά με ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν παρελθοντικές διώξεις ή σοβαρή βλάβη αυτού ή συμπτώματα και ενδείξεις βασανιστηρίων ή άλλων σοβαρών πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας προβλέπεται ρητά για την αποφαινόμενη αρχή του άρθρου 2 στοιχείου στ) της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, ενώ, στο παρόν στάδιο, δεν υπάρχει οποιοδήποτε σαφές εθνικό κανονιστικό πλαίσιο που να επιτρέπει στο παρόν Δικαστήριο την άμεση πρόσβαση σε πραγματογνώμονες ή εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό αναφορικά με τα ανωτέρω συμπτώματα και ενδείξεις. Το αιτούν Δικαστήριο διερωτάται, εάν ενόψει του άμεσου αποτελέσματος του άρθρου 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, θα ήταν δυνατή η αναγνώριση αρμοδιότητάς του προς παραπομπή του αιτούντος διεθνή προστασία σε ιατρικές εξετάσεις ή αρμοδιότητάς του να διατάξει την αποφαινόμενη αρχή να προβεί σε τέτοιες εξετάσεις, εφόσον κρίνει τούτο αναγκαίο. Εφόσον κριθεί πως τα μέσα τα οποία το αιτούν Δικαστήριο διαθέτει προκειμένου να προβεί στον έλεγχο του άρθρου 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας επαφίονται στη δικονομική αυτονομία των κρατών-μελών, το παρόν Δικαστήριο προβληματίζεται για το κατά πόσο η υποχρέωσή του να προβεί σε πλήρη και *ex nunc* έλεγχο της αίτησης για παροχή καθεστώτος διεθνούς προστασίας του αιτούντος εκπληρώνεται αποτελεσματικά δια της εξουσίας του να απευθύνει ερωτήματα στην αποφαινόμενη αρχή και το δικαίωμα του αιτούντος διεθνή προστασία να προβαίνει υπό όρους σε προσκόμιση σχετικών ιατρικών ή ψυχολογικών εξετάσεων στην προκειμένη περίπτωση. Σε περίπτωση που δεν αναγνωριστούν η αρμοδιότητα του αιτούντος Δικαστηρίου προς παραπομπή του αιτούντος διεθνή προστασία σε ιατρικές εξετάσεις ή αρμοδιότητά του να διατάξει την αποφαινόμενη αρχή να προβεί σε τέτοιες εξετάσεις, αυτό διαθέτει αρμοδιότητα ακύρωσης της απορριπτικής απόφασης της αποφαινόμενης αρχής, καθώς η τελευταία δεν προχώρησε σε παραπομπή του αιτούντος παρά την, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ύπαρξη των αναφερόμενων στο άρθρο 15 του περί Προσφύγων Νόμου ενδείξεων ή συμπτωμάτων. Προκειμένου να αποσαφηνιστεί η ύπαρξη αρμοδιότητάς του βάσει του άρθρου 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ να προχωρήσει σε παραπομπή του αιτούντος σε ιατρικές εξετάσεις ή να διατάξει την αποφαινόμενη αρχή να προβεί σε αυτές, το αιτούν Δικαστήριο θεωρεί αναγκαία την έκδοση απόφασης του ΔΕΕ επί των σχετικών ζητημάτων.

68 *Στη βάση των ανωτέρω, κρίνω σκόπιμο να απευθύνω τα εξής ερωτήματα προς το ΔΕΕ και εκδίδεται σχετικό διάταγμα για την αποστολή των εξής ερωτημάτων στο ΔΕΕ, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ:*

1. Έχει το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του Άρθρου 47 του Χάρτη, και σε συνάρτηση με την υποχρέωση εξατομικευμένης αξιολόγησης του άρθρου 4 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και την υποχρέωση συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ και την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ την έννοια ότι, ελλείψει ρητής εθνικής διάταξης που να προβλέπει την αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου του άρθρου 46 να παραπέμψει τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις, το εν λόγω Δικαστήριο

δύναται να αντλήσει εξουσία έκδοσης διαταγής για παραπομπή σε ιατρικές εξετάσεις του αιτούντος απευθείας εκ του άρθρου αυτού, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για την πλήρη και *ex nunc* εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας;

2. Έχει το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ ερμηνευόμενο υπό το Άρθρο 47 του Χάρτη, και σε συνάρτηση με την υποχρέωση εξατομικευμένης αξιολόγησης του άρθρου 4 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και την υποχρέωση συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ και την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ, την έννοια ότι, ελλείπει ρητής εθνικής διάταξης που να προβλέπει την αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου του άρθρου 46 να παραπέμψει τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις και κατ' επέκταση ελλείψει ρητής κανονιστικής πρόνοιας περί μηχανισμού παραπομπής σε ιατρικές εξετάσεις διαθέσιμου στο εθνικό δικαστήριο, απευθείας εκ του άρθρου αυτού, το δικαστήριο έλκει αρμοδιότητα να απευθυνθεί στην αποφαινουσα αρχή (η οποία είναι πάντοτε ένας εκ των διαδίκων στην ενώπιον του διαδικασία), προκειμένου αυτή να ενεργοποιήσει κατ' αναλογία το μηχανισμό του άρθρου 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, προσκομίζοντας στο εθνικό δικαστήριο ιατρική εξέταση του αιτούντος;

3. Έχει το άρθρο 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ ερμηνευόμενο υπό το Άρθρο 47 του Χάρτη την έννοια ότι τα μέσα διενέργειας της πλήρους και *ex nunc* εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας επαφίονται στη δικονομική αυτονομία των κρατών μελών; Σε περίπτωση θετικής απάντησης, έχει το άρθρο 46, παράγραφοι 1 και 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ ερμηνευόμενο υπό το Άρθρο 47 του Χάρτη, και σε συνάρτηση με την υποχρέωση συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ και την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας του άρθρου 4 παράγραφος 3 ΣΕΕ, την έννοια ότι, ελλείψει ρητής εθνικής διάταξης που να προβλέπει την αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου να παραπέμψει τον αιτούντα σε ιατρικές εξετάσεις και κατ' επέκταση ελλείψει ρητής κανονιστικής πρόνοιας περί μηχανισμού παραπομπής σε ιατρικές εξετάσεις διαθέσιμου στο εθνικό δικαστήριο, το δικαστήριο έλκει αρμοδιότητα να απευθυνθεί στην αποφαινουσα αρχή (η οποία είναι πάντοτε ένας εκ των διαδίκων στην ενώπιον του διαδικασία), προκειμένου αυτή να ενεργοποιήσει κατ' αναλογία το μηχανισμό του άρθρου 18 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, προσκομίζοντας στο εθνικό δικαστήριο ιατρική εξέταση του, όταν το τελευταίο κρίνει πως τα εθνικά μέτρα δεν πληρούν την αρχή της αποτελεσματικότητας;

4. Έχει το άρθρο 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ σε συνάρτηση με τα Άρθρο 47 του Χάρτη την έννοια, στις περιπτώσεις όπου διαπιστωθεί έλλειψη κατάλληλων μηχανισμών προς πραγματοποίηση της εξατομικευμένης, πλήρους και *ex nunc* εξέτασης, όπως το άρθρο 46 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ ορίζει, ότι πληρούνται οι εγγυήσεις των άρθρων αυτών όταν το εθνικό δικαστήριο διαθέτει αρμοδιότητα ακύρωσης της απορριπτικής απόφασης επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας;

69 Υπό το φως των ανωτέρω, εκδίδεται διάταγμα αναστολής της παρούσας διαδικασίας δυνάμει του Κανονισμού 5 του περί Προδικαστικής Παραπομπής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Διαδικαστικού Κανονισμού μέχρι την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ επί των ανωτέρω ερωτημάτων.

70 [OMISSIS] [Διαβίβαση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο]

[OMISSIS]